

របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្ត កិច្ចប្រជុំពេញអង្គលើកទី១ ឆ្នាំ២០២៤

កិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍លើកទី២ ឆ្នាំ២០២៤

ថ្ងៃពុធ ៥រោច ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស. ២៥៦៨

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤

បង្ហាញដោយ បណ្ឌិត ឈឹម ឃីនជាន់

អគ្គលេខាធិការអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍

មាតិកា

១

បច្ចុប្បន្នភាព នៃស្ថានភាពមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅកម្ពុជា

២

សកម្មភាព និងសមិទ្ធផលចម្បងៗ នៃការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ឆ្នាំ២០២៤

៣

បញ្ហាប្រឈម

៤

ទិសដៅអនុវត្តបន្ត

សេចក្តីសម្រេចចិត្តនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ លើកទី១ ឆ្នាំ២០២៤

សេចក្តីសម្រេចចិត្ត នៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ លើកទី១ ឆ្នាំ២០២៤ ថ្ងៃពុធ ៩កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំរកា ឆស័ក កុរុស័ក ២៥៦៨ រៀងរាល់ថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤

កិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ លើកទី១ ឆ្នាំ២០២៤ បានដំណើរការយ៉ាងរលូន មួយរំពេច ខាងក្រោមនេះ ថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ នៅសាលប្រជុំ -D- អគារមិត្តភាព ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ប្រធានគណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ក្រសួង ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធ ខេត្ត ក្រុង ការងារប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ក្រសួង ស្ថាប័ន លេខាធិការដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ពាក់ព័ន្ធ ខេត្តទាំង២៥ អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល មានចំនួនសរុប២៩១រូប។

អង្គប្រជុំទាំងមូល បានព្រឹត្តិការណ៍សម្ភាសនា រួមជាមួយនឹងការថ្លែងនូវគំនិតច្នៃប្រឌិតរបស់អង្គការ កសាងនូវចំណេះដឹងប្រចាំប្រជុំដូចតទៅនេះ៖

សម្តេចមហាបវរសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រី ខ្មែរព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានដាក់ចេញនូវនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបំបាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨។

ជាមួយគ្នានេះ អង្គប្រជុំក៏បានថ្លែងគំនិតច្នៃប្រឌិត និងការសរសើរចំពោះគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការ ទាំងថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ សង្គមស៊ីវិល បណ្តាញអ្នកផ្អាកមេរោគអេដស៍ និងបណ្តាញក្រុមប្រជាជនគ្លីនិក ដែលបានប្រឹងប្រែងបន្តចូលរួមការងារឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ទោះបីស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដ៏លំបាកដែលកំពុងកើតមានឡើងយ៉ាងណាក៏ដោយ។

បន្ទាប់ពីការសាកសួរគ្នាផ្ទាល់មាត់ដ៏ទូលំទូលាយមក កិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍លើកទី១ ឆ្នាំ២០២៤ បានដាក់ចេញនូវការសម្រេចចិត្ត ដូចតទៅ៖

១- ចុះប្រអប់រំឱ្យបានជោគជ័យនូវនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបំបាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨ របស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍។

- ២- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍សម្របសម្រួលការអនុវត្តនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបំបាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- ៣- ក្រសួងមហាផ្ទៃស្នើសុំឱ្យសម្របសម្រួលរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការអនុវត្តនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបំបាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨ នៅពេលនេះ ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ឱ្យបានជោគជ័យ។
- ៤- ក្រសួងអធិការកិច្ចចូលរួមធ្វើអធិការកិច្ចជាមួយខេត្ត ក្នុងការអនុវត្តនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបំបាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨នេះ ឱ្យសម្រេចតាមគោលដៅដែលបានកំណត់។
- ៥- គណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ពាក់ព័ន្ធ ខេត្ត ផ្តល់ការគាំទ្រ និងសម្របសម្រួលជូនបណ្តាញសង្គមគ្លីនិក តំណក់ប្រជាជនគ្លីនិកចូលរួមក្នុងដំណើរការចុះបញ្ជីប្រជាជនគ្លីនិក ចុះទៅក្នុងប្រព័ន្ធតំណែងសង្គម។

ថ្ងៃពុធ ៩កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំរកា ឆស័ក ២៥៦៨
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤

ប្រធានអង្គប្រជុំ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍

ឡៅ មូធី

១

បច្ចុប្បន្នភាព នៃស្ថានភាពបេរោគអេដស៍ និង
ជំងឺអេដស៍នៅកម្ពុជា

ស្ថិតិមេរោគអេដស៍ពិភពលោក ឆ្នាំ២០២៣

Global HIV statistics

39.9 លាននាក់
អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍គ្រប់អាយុ

1.3 លាននាក់
ករណីឆ្លងមេរោគអេដស៍ថ្មី

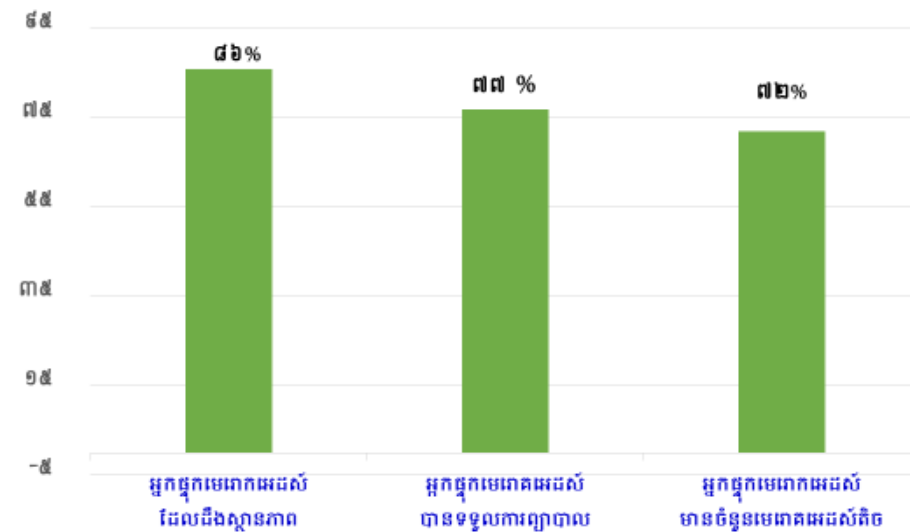

630 000 នាក់
ចំនួនអ្នកជំងឺអេដស៍ស្លាប់

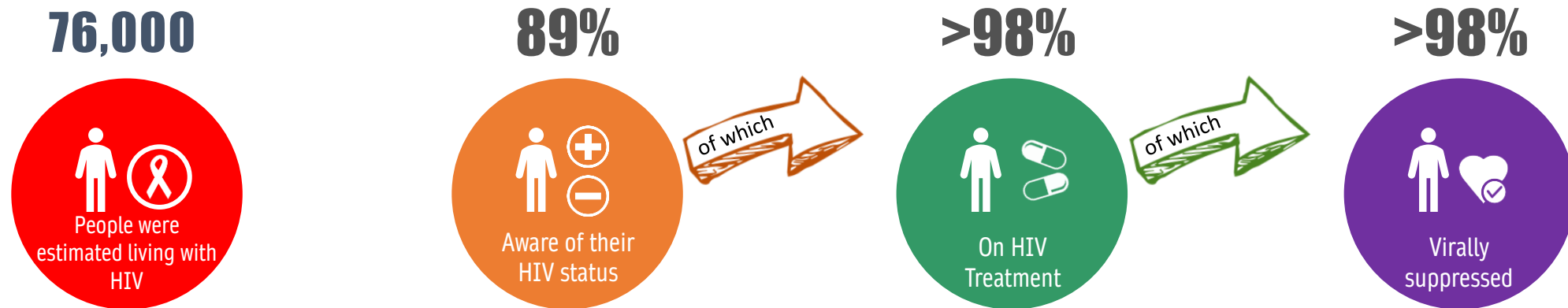
អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍បានទទួល
ART: 30.7 លាននាក់ (2023)

សមិទ្ធផល ៩៥ ៩៥ ៩៥ នៃល្បាក់ ការធ្វើតេស្ត និងការព្យាបាល ២០២៣

វឌ្ឍនភាពធៀបនឹងគោលដៅ ៩៥-៩៥-៩៥ នៅចុងឆ្នាំ២០២៣

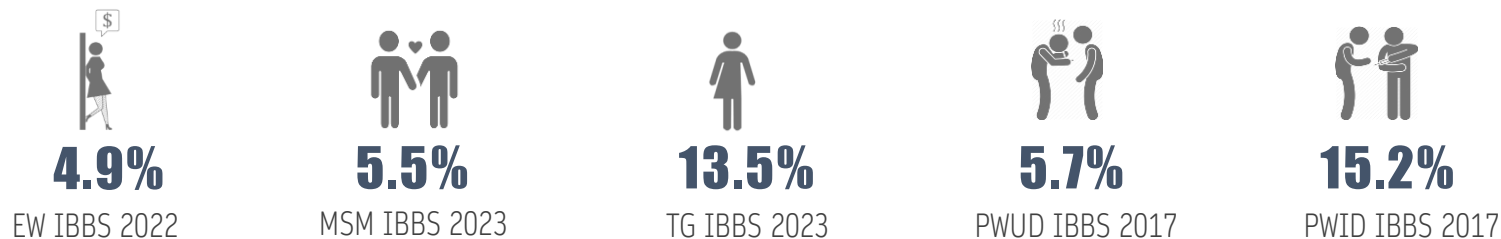
Achievement to the 95-95-95 Targets by the end of 2023

Cambodia HIV Prevalence

0.5%

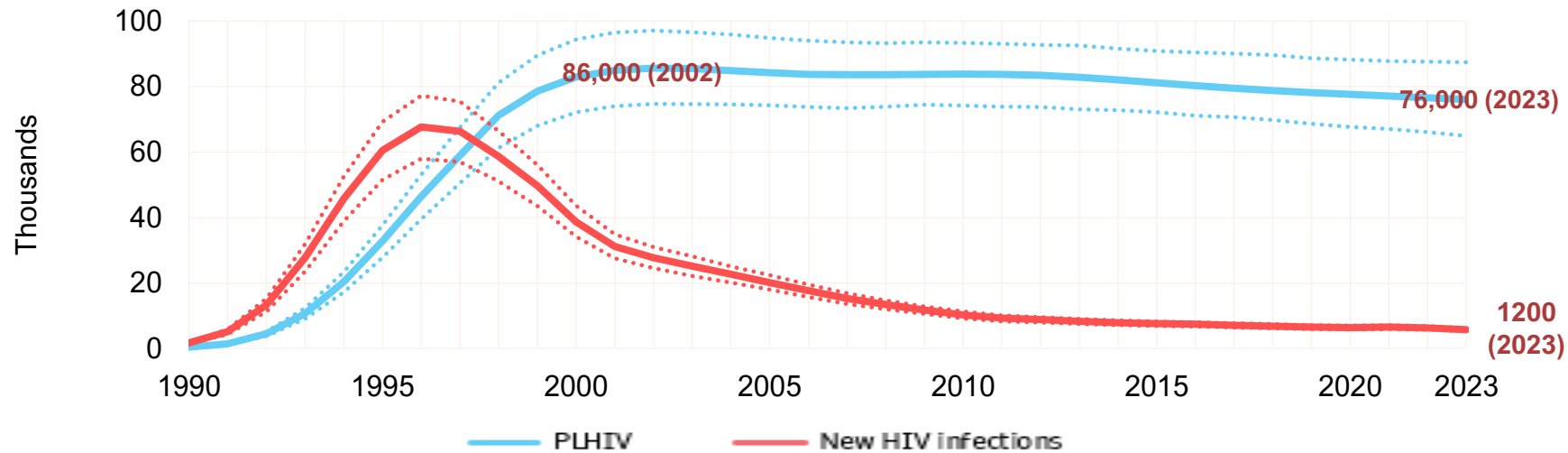
Adult population aged 15-49 AEM 2023

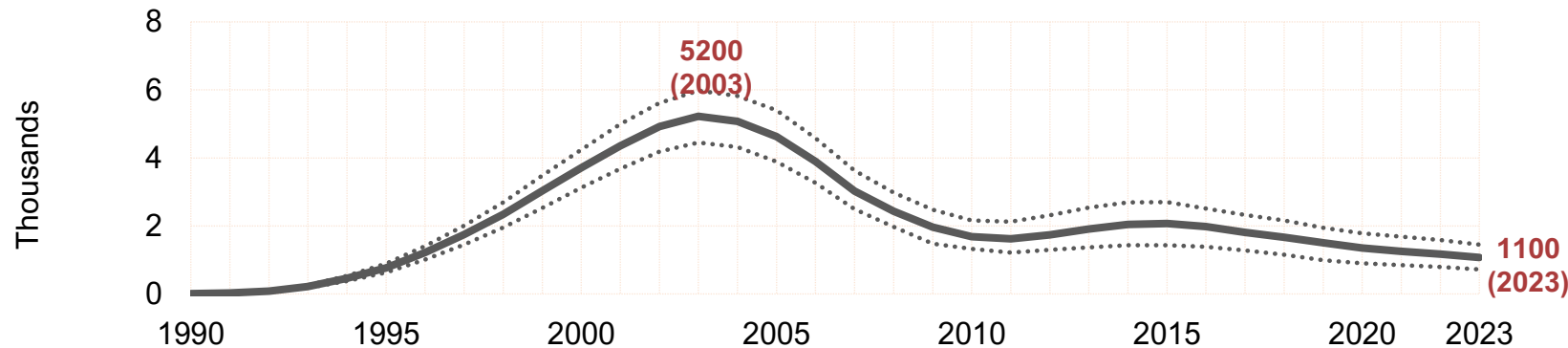
ស្ថានភាពអេពីដេមីសាស្ត្រមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៣

HIV Epidemiology – Snapshot and Trends, 2023

Estimated people living with HIV and New Infection, 1990-2023

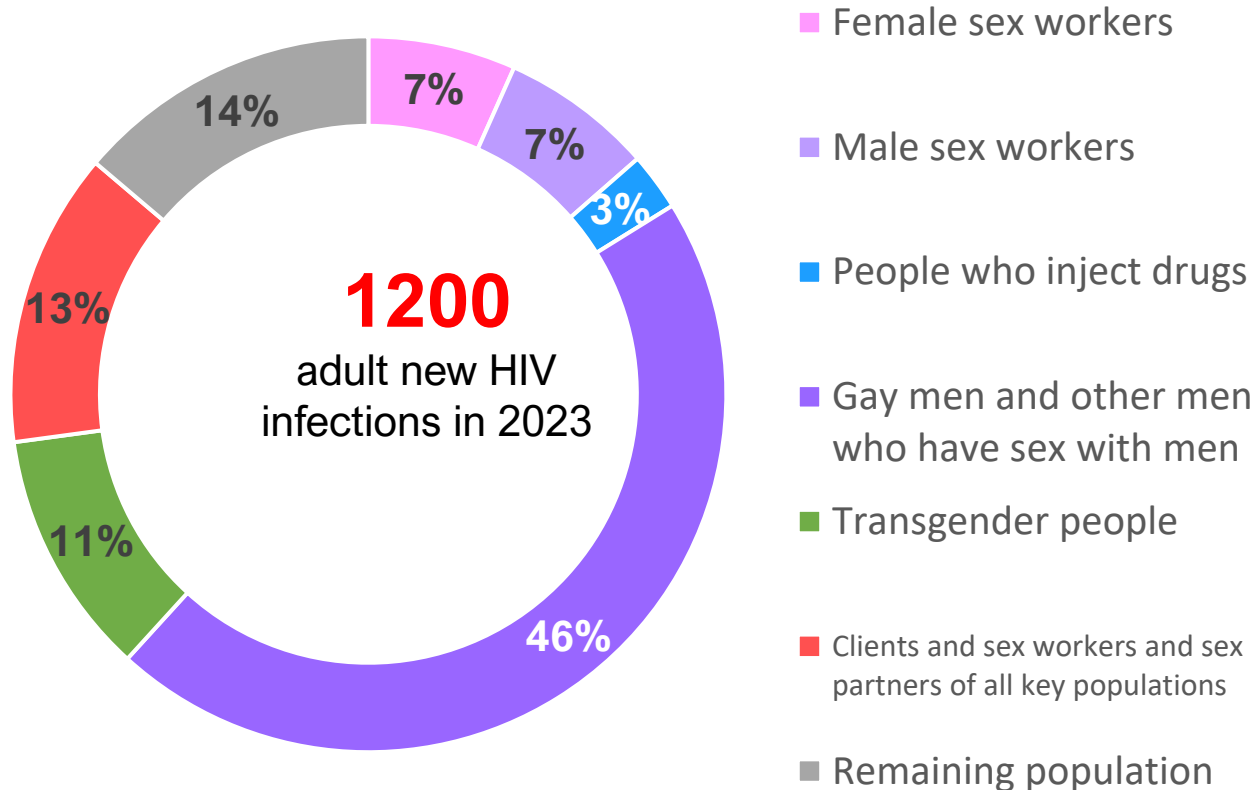

Estimated AIDS related deaths, 1990-2023

អត្រាអ្នកឆ្លងថ្មីនៃមេរោគអេដស៍ ឆ្នាំ២០២៣

New HIV infection, 2023

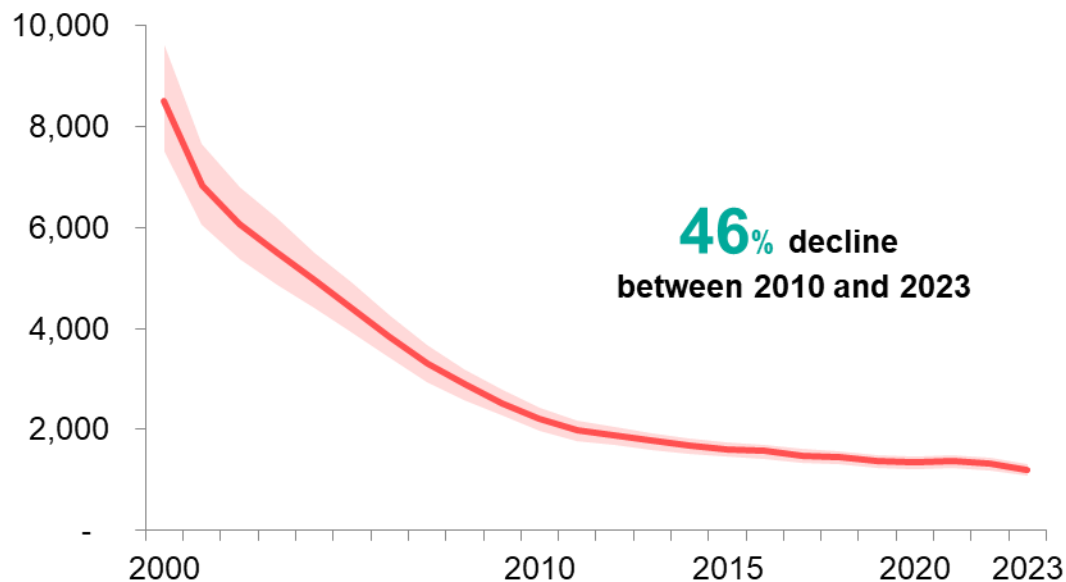

❖ 86% នៃអ្នកឆ្លងថ្មីជាប្រជាជនគន្លឹះ និងអតិថិជន រួមនឹងដៃគូ

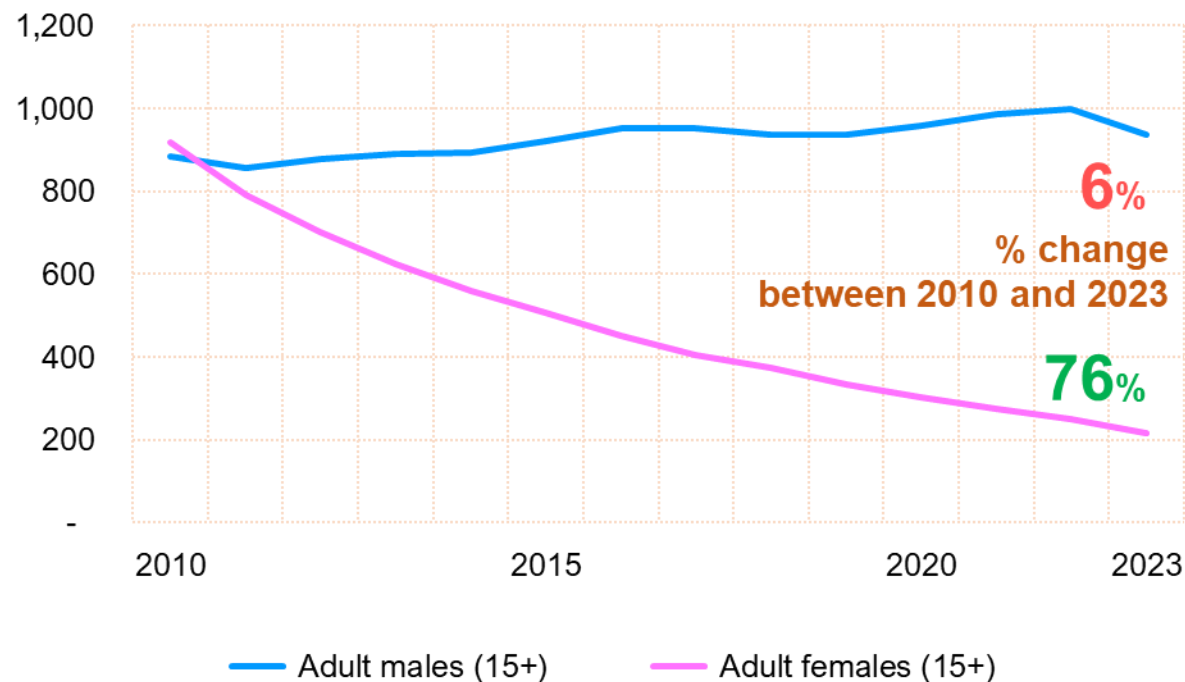
- 46% ចំណោមបុរសរួមភេទជាមួយបុរស
- 7% ចំណោមអ្នករកស៊ីផ្លូវភេទ
- 13% អតិថិជន រួមនឹងដៃគូ

តិច្ចការនៃការឆ្លងថ្មីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ នៅកម្ពុជា

Total new HIV infections trend (2000-2023)

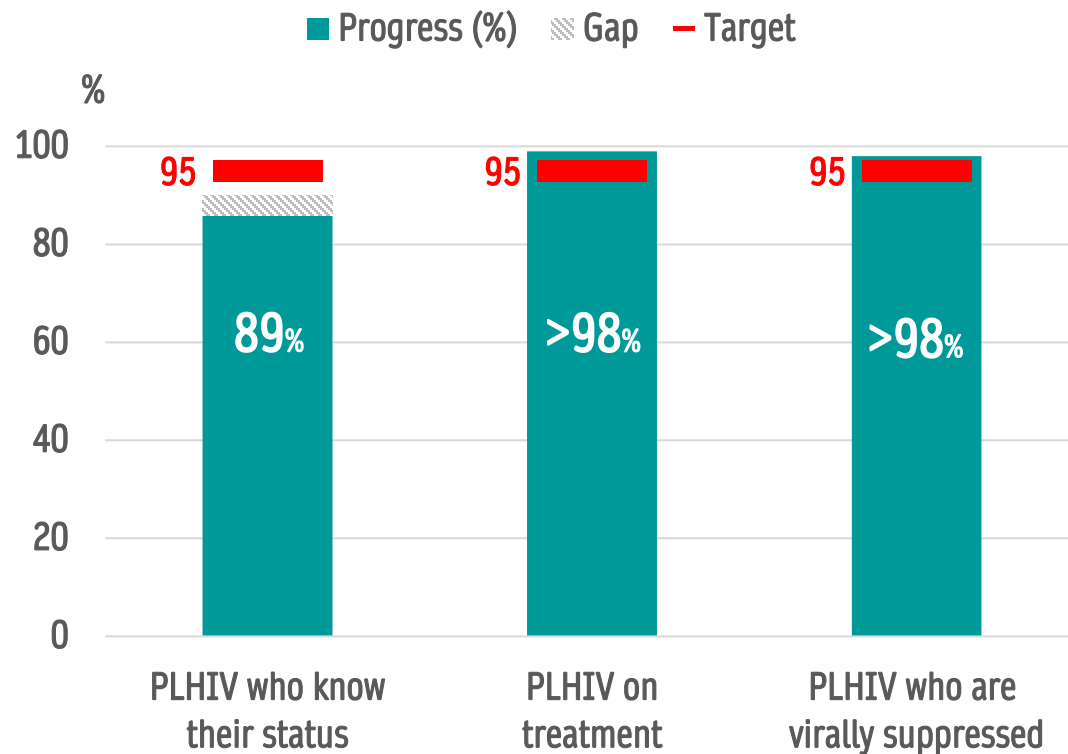
New HIV infections trend by sex (2010-2023)

* ការឆ្លងថ្មីនៃមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមស្ត្រី ថយចុះ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ប៉ុន្តែកើនឡើងក្នុងចំណោមបុរស

វឌ្ឍនភាពនៃការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ នៅកម្ពុជា

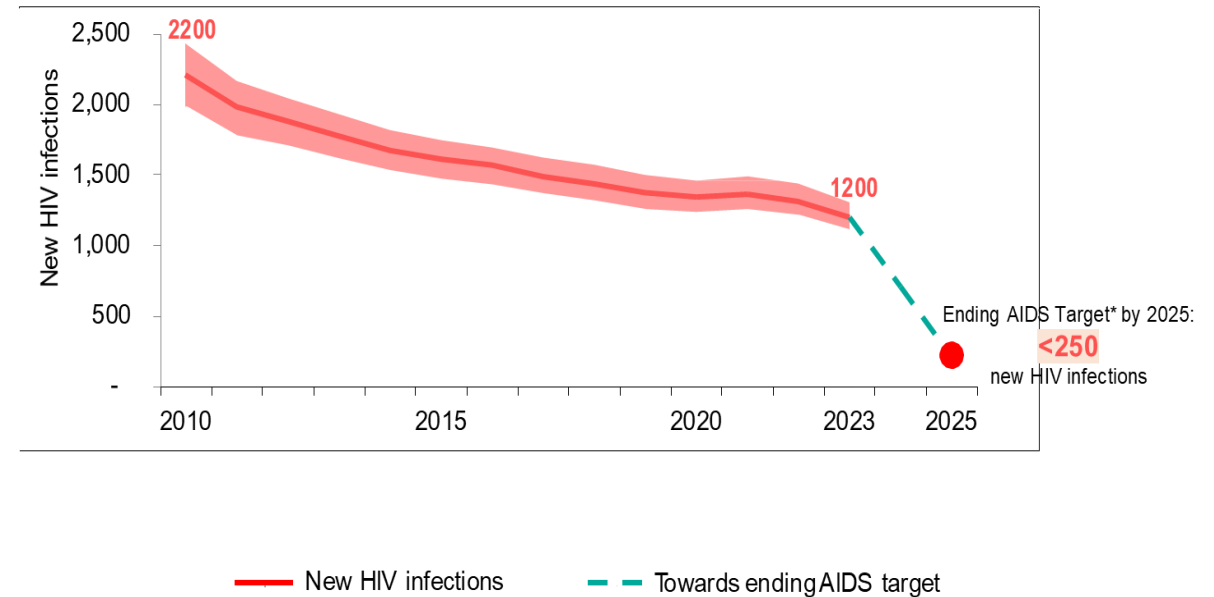
វឌ្ឍនភាពធៀបនឹងគោលដៅ 95-95-95

វឌ្ឍនភាពធៀបនឹងគោលដៅលប់បំបាត់ការឆ្លងថ្មី

**Ending AIDS targets
(90% reduction from 2010 baseline)**

Trend in new HIV infections between 2010-2023, and trend towards ending AIDS target by 2025

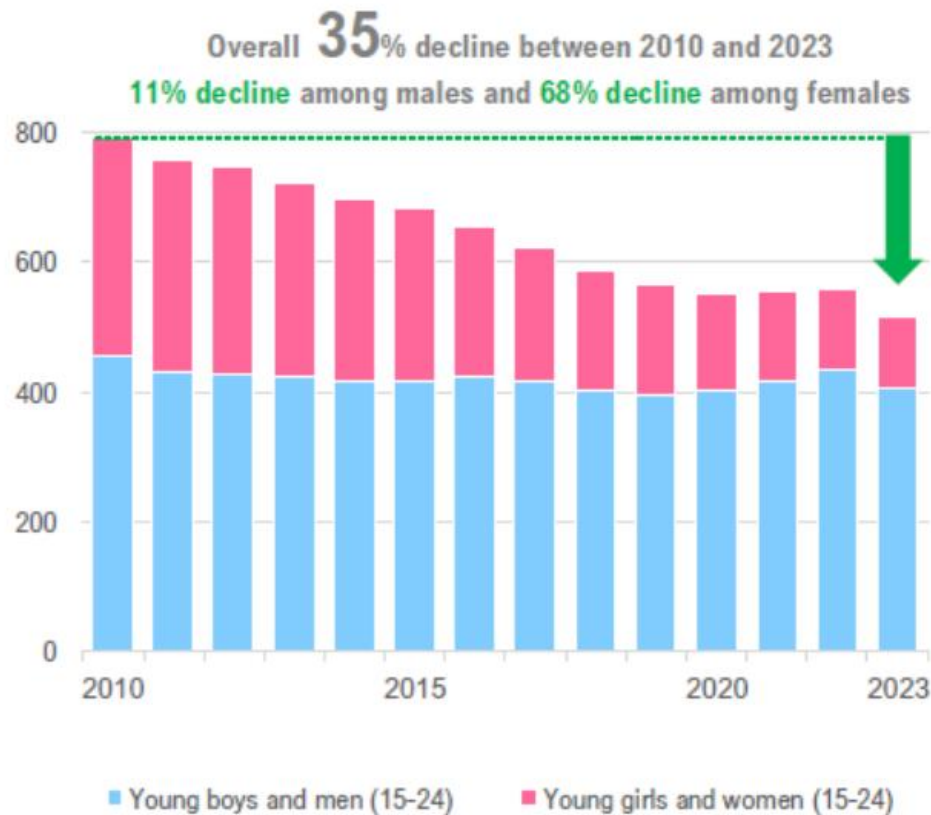

* Ending AIDS target is equivalent to a 90% reduction since 2010.

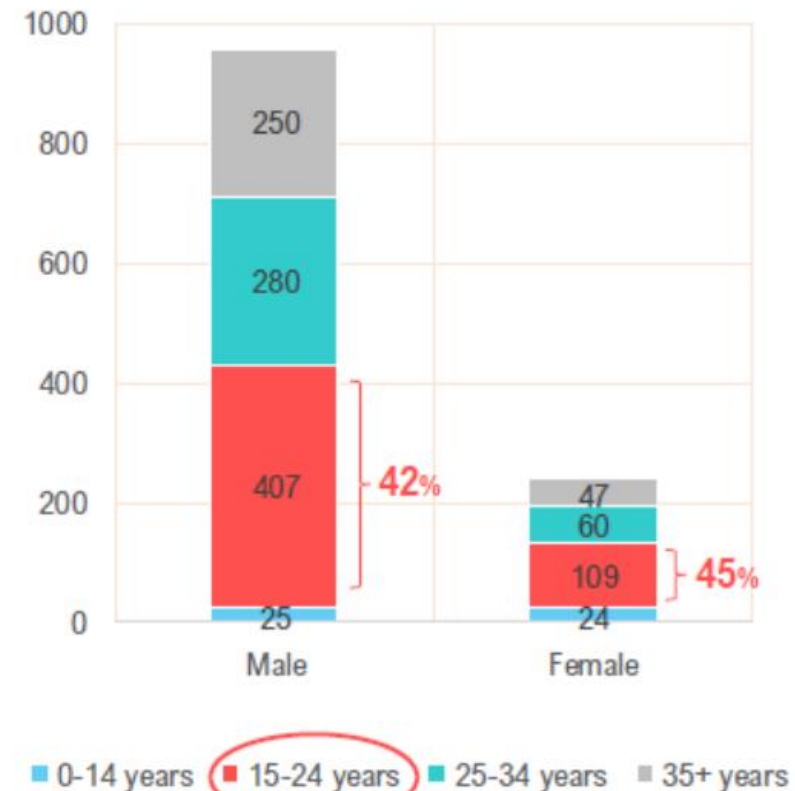
របាយការណ៍ក្រុមហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃការរីករាលដាលថ្មីនៃជំងឺអេដស៍ ឆ្នាំ២០២៣

Zooming into new HIV infections: young people

New HIV infections trend among young people (15-24), 2010-2023

New infections distribution by age group and sex, 2023

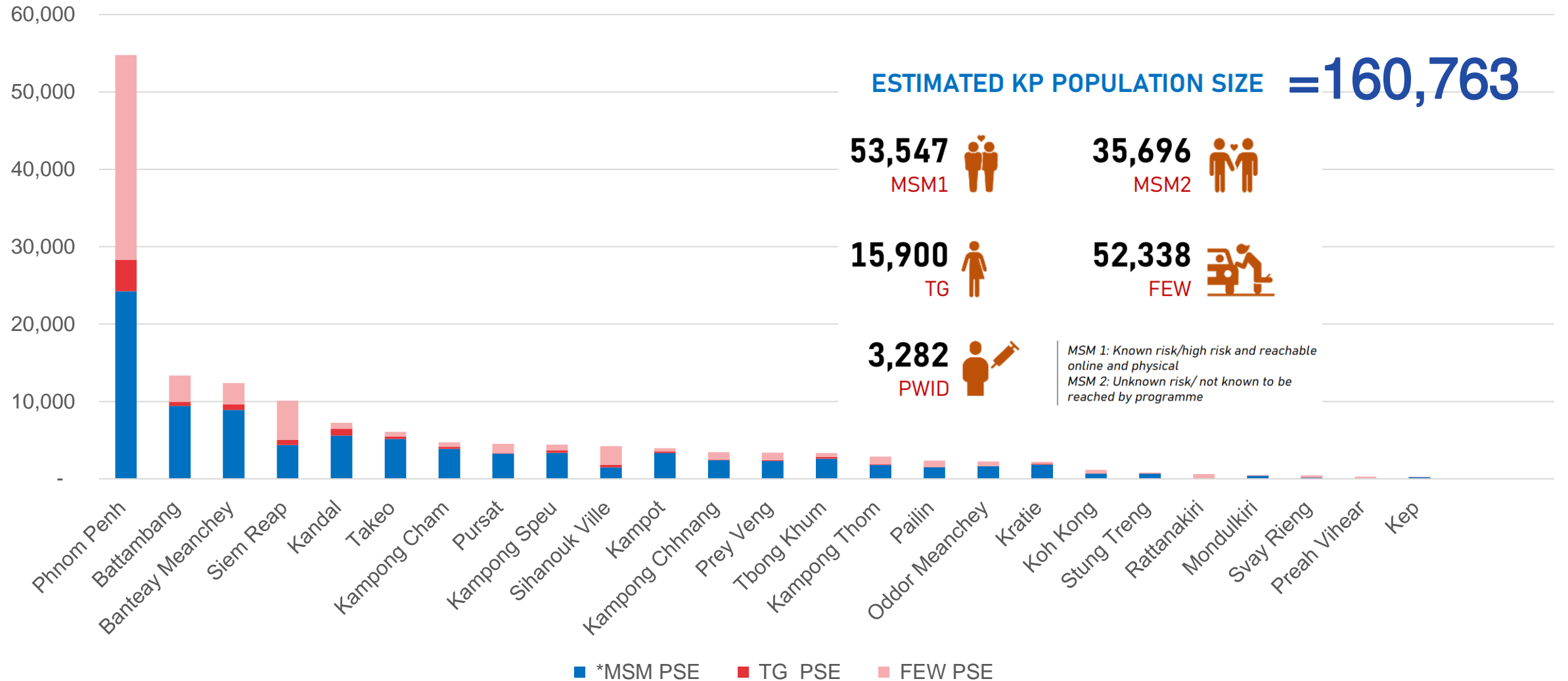
ចំនួនប៉ាន់ប្រមាណ អត្រាប្រាតិឡូង HIV/STI និងឥរិយាបថប្រឈម ក្នុងចំណោម KPs

Recent size estimates, HIV/STI prevalence and high-risk characteristics among KPs

KPs	Size (2023)	Coverage	Condom Used (Consistence)	STI prevalence	HIV prevalence
MSM	93,985	68%	47.9%	44.9% (IBBS 2023)	5.5% (IBBS 2023)
TGW	15,660	51%	56.7%	45.3% (IBBS 2023)	13.5% (IBBS 2023)
FEW	52,339	44%	62%	30.4% (IBBS 2022)	4.9% (IBBS 2022)
PWID	3,300	23%	N/A	5.2% (2017)	15.2% (2017)

ចំនួនប៉ាន់ប្រមាណ ក្រុមប្រជាជនគន្លឹះ៖ តាមខេត្ត ឆ្នាំ២០២៣

Key population size estimation by provinces and KP types, 2023

២

សកម្មភាព និងសមិទ្ធផលចម្បងៗនៃការឆ្លើយតប
នឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ឆ្នាំ២០២៤

២.១

ផ្តល់ការបង្ការ ព្យាបាល ថែទាំ និងគាំទ្រទូលំទូលាយ និង
មានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការសម្របសម្រួល និង
ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជំរុញការចូលរួមជាពហុវិស័យ

ក្រោមបត្តិឆ្នេសក៍ភាព របស់សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុនសែន ភាគធានក្រហមកម្ពុជា
និងក្រុមការងារឥស្សរជនឆ្នើមថ្នាក់ជាតិ ក្នុងរយៈពេល១០ខែ (មករា ដល់ តុលា) ឆ្នាំ២០២៤

- រៀបរៀង និងផ្សព្វផ្សាយសារលិខិតសម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុនសែន បានចំនួន២គឺ៖
 - ទី១. ទិវាជាតិសុខភាពមាតាទារកនិងកុមារ ថ្ងៃទី២១ខែកុម្ភៈ ក្រោមប្រធានបទ៖ “ពង្រឹងគុណភាពសេវាថែទាំសុខភាពមាតា ទារក និងកុមារដើម្បីឆ្ពោះទៅសម្រេចបានការគ្របដណ្តប់សុខភាពជាសកល” ។
 - ទី២. ទិវាឆ្នុប ជាតិ-អន្តរជាតិ ថ្ងៃទី ៥ ខែឧសភា ក្រោមប្រធានបទ “ពង្រឹងជំនាញវិជ្ជាជីវៈឆ្នុប ដើម្បីលើកកម្ពស់សេវាថែទាំព្យាបាល សុខភាពមាតា ទារក និងយុវវ័យក្នុងបរិបទការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ”។
- ប្រជុំតម្រង់ទិស បានធ្វើឡើងចំនួន៩ដង។
- សហការផលិត និងផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីឥស្សរជនឆ្នើមថ្នាក់ជាតិបានចំនួន១០កម្មវិធី (Shows)។
- ផ្តល់អំណោយមនុស្សធម៌ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីមានកូនតូច និងស្ត្រីទើបសម្រាលកូនបានចំនួន ៣,១០២គ្រួសារ។
- ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយ អំពីសុខភាពមាតា ទារក និងកុមារ ដោយមានបញ្ចូលសារអប់រំ ផ្សព្វផ្សាយផ្ដោតលើការទប់ស្កាត់ការចម្លងមេរោគអេដស៍ និងស្វាយពីម្តាយទៅកូន មហារីកមាត់ស្បូន និងសុដន់ បន្ថែមពីលើការថែទាំសុខភាពមុន និងក្រោយសម្រាល ការថែទាំ បំប៉នទារក និងកុមារបានចំនួន ១១,៨៧៦គ្រួសារ។

**ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិការ របស់សម្ព័ន្ធមិត្តរដ្ឋប្រឹក្សាប្រតិបត្តិការ ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុនសែន ភាគីពាណិជ្ជកម្មជាតិ
និងក្រុមការងារសម្របសម្រួលស្តីពីការកាត់បន្ថយ ក្នុងរយៈពេល១០ខែ (មករា ដល់ តុលា) ឆ្នាំ២០២៤**

- ការផ្តល់អំណោយមនុស្សធម៌ដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋផ្ទុកមេរោគអេដស៍បានចំនួន ៤០០គ្រួសារ។
- ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយអំពីការបង្ការមេរោគអេដស៍ បានចំនួន ១០,៦៥៥នាក់។
- ធ្វើការអប់រំផ្សព្វផ្សាយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការបង្ការមេរោគអេដស៍ ដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋចំណាកស្រុក និងរស់នៅតាមព្រំដែនខ្មែរ-ថៃ បានចំនួន ៣,១៩១នាក់។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ នៃការបង្ការ

ការអប់រំតាមការជួបផ្ទាល់

- អ្នកអប់រំសុខភាព/SBCC
- អប់រំនៅក្នុងសហគមន៍
- អប់រំនៅមណ្ឌលសំចត
- អប់រំតាមរបៀបនូចល័ត
- ធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

ការអប់រំតាមបែបនិម្មិត

- អ្នកអប់រំដែលបានបណ្តុះបណ្តាល
- អប់រំតាមអ៊ិនធឺណែត/ទូរស័ព្ទ
- ប្រើតាមបណ្តាញសង្គម/កម្មវិធីណាត់ជួប/គេហទំព័រ
- ភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងទៅអ្នកអប់រំផ្ទាល់
- កំក្រើន

ការតាមរកនិងធ្វើតេស្តដៃគូ (PNTT)

រោគវិនិច្ឆ័យថាមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ពន្យល់អំពីវិធីនាំដៃគូ និងលើកទឹកចិត្តដៃគូរួមភេទនិង ឬដៃគូចាក់គ្រឿងញៀនដើម្បីធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

វិធីសាស្ត្រនៃ
យុទ្ធវិធីជំរុញខ្លាំងក្លា
សេវាបង្ការថែទាំ និងព្យាបាល
សម្រាប់ក្រុមប្រឈមខ្ពស់

ការស្វែងរករណីតាមមិត្តភក្តិ (PDI+)

ការផ្តោតលើមិត្តភក្តិ ដែលគ្រាប់ពូជត្រូវបានផ្តល់ការវាយតម្លៃកម្រិតនៃការប្រឈមជាមួយនិងប្លង់បញ្ជូនដើម្បីជ្រើសរើសមិត្តភក្តិតាមរបស់ពួកគេដើម្បីផ្តល់សេវាបង្ការមេរោគអេដស៍

ការលេបថ្នាំបង្ការជាមុននៅពេលប្រព្រឹត្តប្រឈមនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ (PrEP)

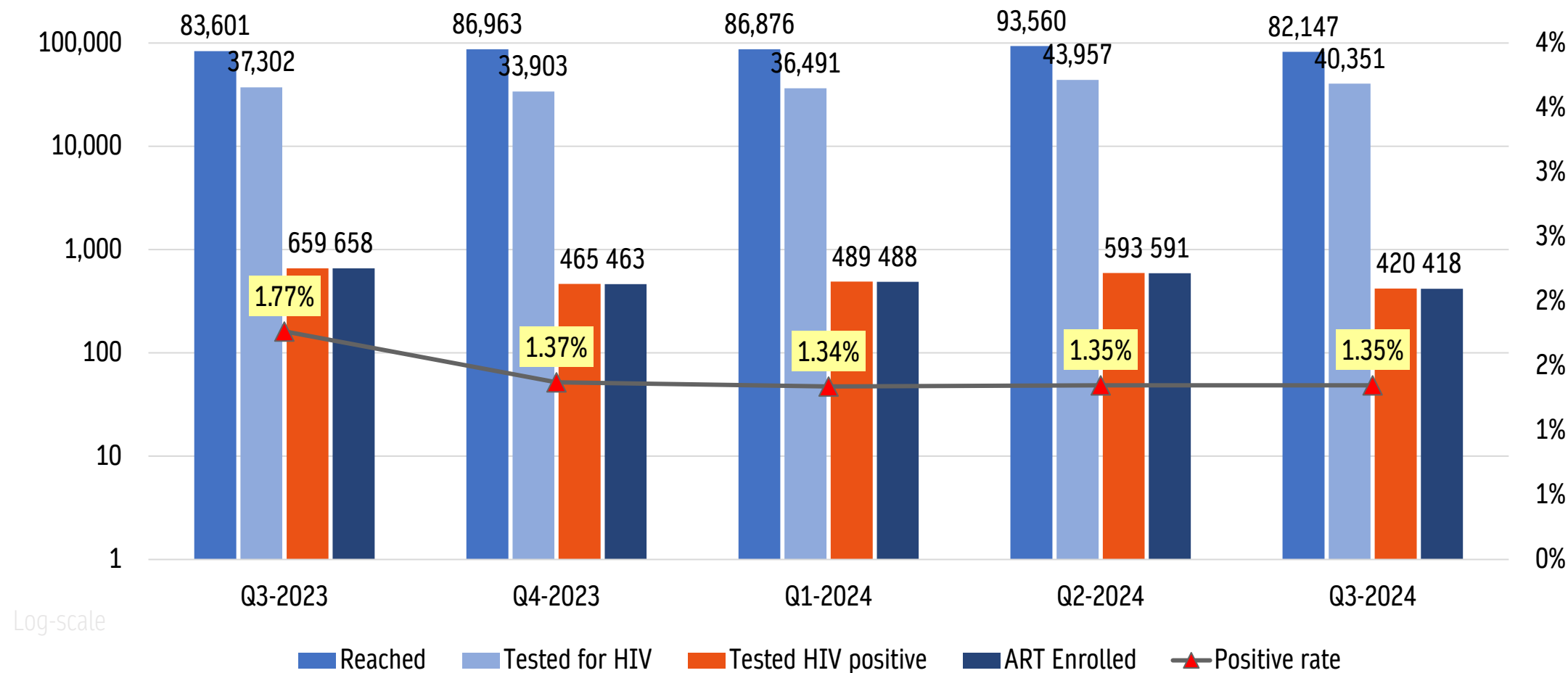
ការលេបថ្នាំ១គ្រាប់រាល់ថ្ងៃ ជាការប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃ ឬ ថ្នាំ២គ្រាប់ បន្ទាប់មក ១ គ្រាប់ និង ១ គ្រាប់ជាការប្រើទៅពេលត្រូវការតាមព្រឹត្តិការណ៍។

អ្នកតេស្តមេរោគអេដស៍អវិជ្ជមានត្រូវប្រើក្បាទទទួលសេវាប្រឹក្សា

វឌ្ឍនភាពនៃការបង្ការ និងធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

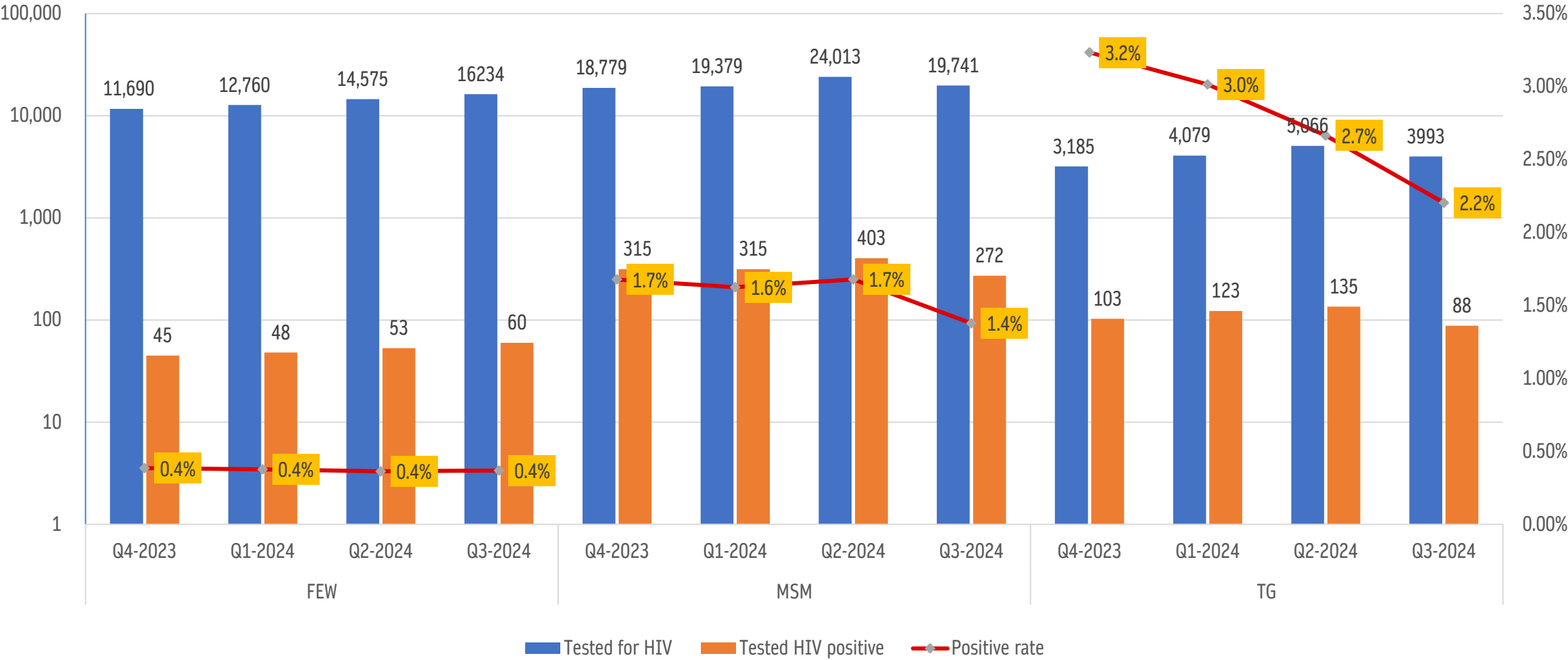
ការទទួលបានសេវា ទៅតាមល្បាក់សេវាបង្ការ ក្នុងចំណោមក្រុមប្រឈម តាមត្រីមាស

KP HIV Prevention Cascade – by Quarter

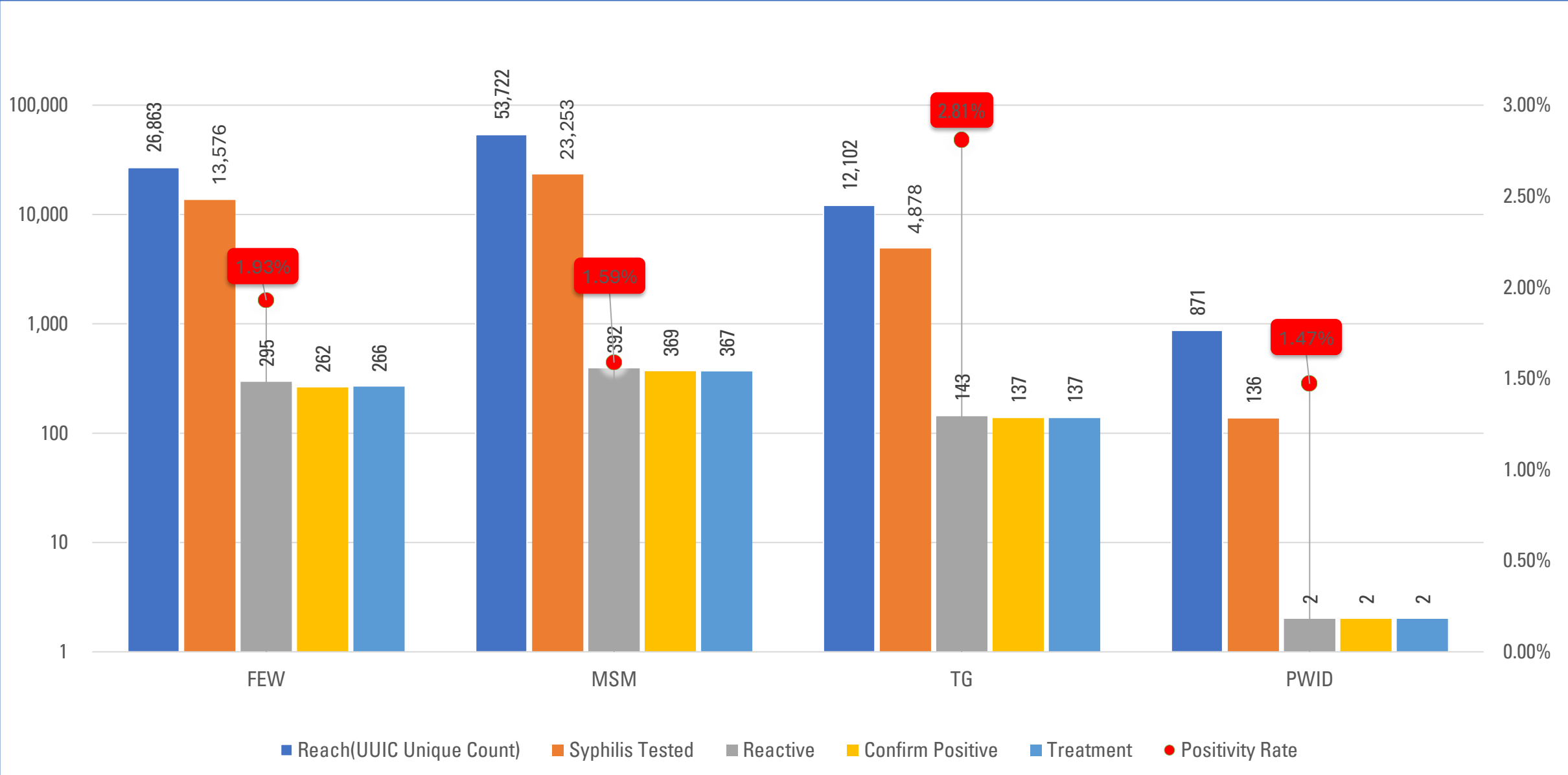
ការធ្វើតេស្ត និងអត្រាវិជ្ជមានមេរោគអេដស៍ ក្នុងចំណោមក្រុមប្រឈម ទៅតាមក្រុម និងតាមត្រីមាស

Positive Rate , by KP and Quarter

Log-scale

ការធ្វើតេស្ត និងអត្រាវិជ្ជមានមេរោគស្ទួយ ក្នុងចំណោមក្រុមប្រឈម តាមត្រីមាស

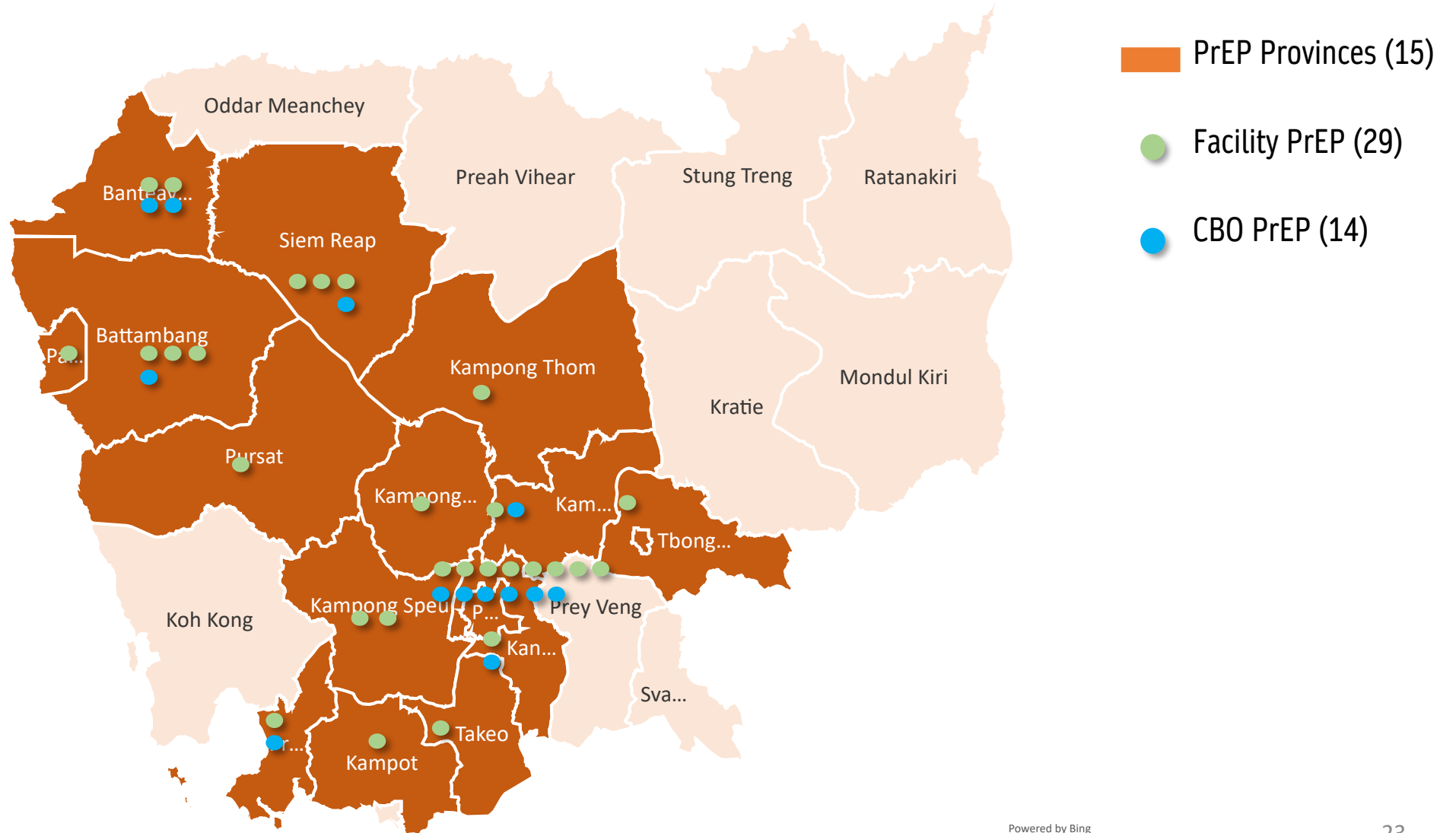
វគ្គនតាពការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

Voluntary and confidential counseling and testing (VCCT)

Year	15-24				15 and older			
	Tested	Tested HIV+	RTRI Recent	% recency to tested +	Tested	Tested HIV+	RTRI Recent	% recency to tested +
2020	5,857	719	47	7%	24,030	2,909	162	6%
2021	6,762	723	46	6%	24,988	3,072	152	5%
2022	6,606	1,081	55	5%	27,466	4,504	165	4%
2023	8,329	1,263	69	5%	32,490	5,005	210	4%
S1 2024	4,129	597	50	8%	16,187	2,445	109	4%

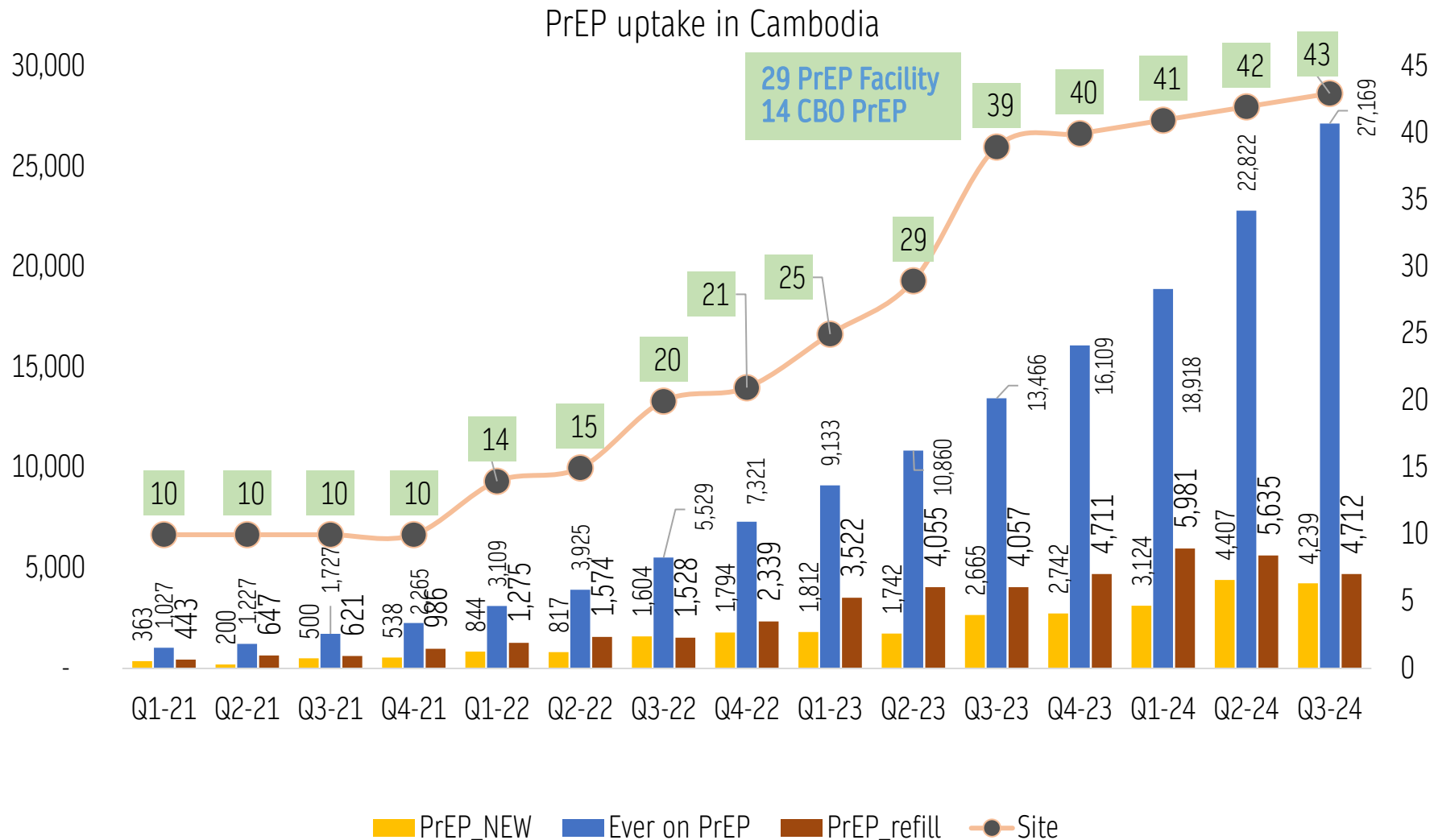
វឌ្ឍនភាពនៃការបង្ការ និង ធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

ការលេបថ្នាំបង្ការមុនពេលប្រឈមនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ PrEP (PrEP Services in Cambodia, Q3-2024)

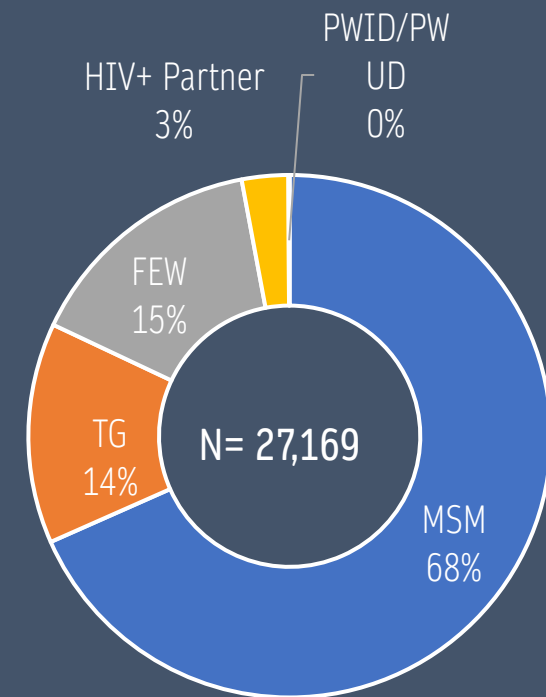

វឌ្ឍនភាពនៃការបង្ការ និង ធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

ការលេបថ្នាំបង្ការ មុនពេលប្រឈមនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ (PrEP)

Total Ever on PrEP Disaggregation – by KP

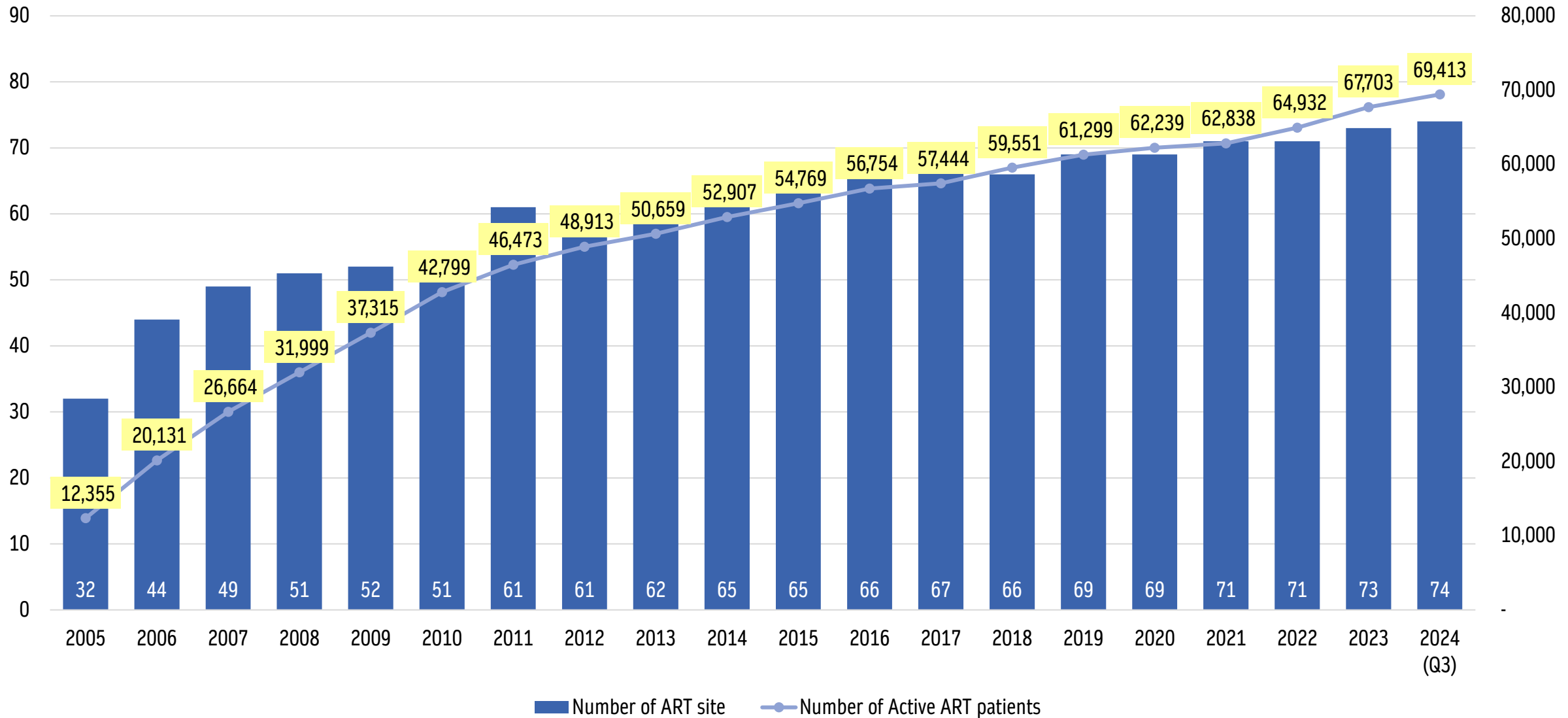
PrEP active rate: 45%

អន្តរាគមន៍គន្លឹះនៃការថែទាំ និងព្យាបាលជំងឺអេដស៍

- ផ្តល់ការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ (ART) ចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ទាំងអស់ ដោយមិនគិតពីចំនួនកោសិកា CD4 ដោយប្រើរូបមន្តព្យាបាលមានប្រសិទ្ធភាព។
- អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រធ្វើតេស្ត ហើយព្យាបាលភ្លាម (ព្យាបាលភ្លាមក្នុងថ្ងៃតែមួយ) ដោយត្រួតពិនិត្យតាមដានចំនួនមេរោគ (Viral Load) ជាទៀងទាត់ និង ធ្វើតេស្តតាមដានមេរោគដែលសុំនឹងឱសថ ចំពោះអ្នកជំងឺសង្ស័យថាមានភាពសុំនឹងឱសថ។
- ពិនិត្យតាមដាន ព្យាបាលជំងឺរួមគ្នា (HIV Co-morbidities) ដូចជា៖ ជំងឺអេដស៍-រលេង, រលាកថ្លើមសេ ជំងឺមិនឆ្លងមហារីកមាត់ស្បូន ជំងឺផ្លូវចិត្ត។
- ផ្តល់ឱសថ ARV រយៈពេលច្រើនខែ (MMD) សម្រាប់អ្នកជំងឺមានស្ថាភាពសុខភាពនឹងនរ (stable) ។
- អនុវត្តសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបោះបង់សេវារបស់អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ តាមរយៈការបង្កើតសេវាទៅដល់សហគមន៍ និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងការផ្តល់សេវា និងតាមរកអ្នកជំងឺខកណាត់។
- លើកទឹកចិត្តឱ្យសហគមន៍ និងអ្នកជំងឺចូលរួមផ្តល់មតិយោបល់លើការផ្តល់សេវា តាមរយៈការអនុវត្តសកម្មភាពប្រមូលព័ត៌មានត្រឡប់អំពីភាពពេញចិត្តរបស់អ្នកជំងឺ នៅតាមសហគមន៍ និងនៅសេវា ART។

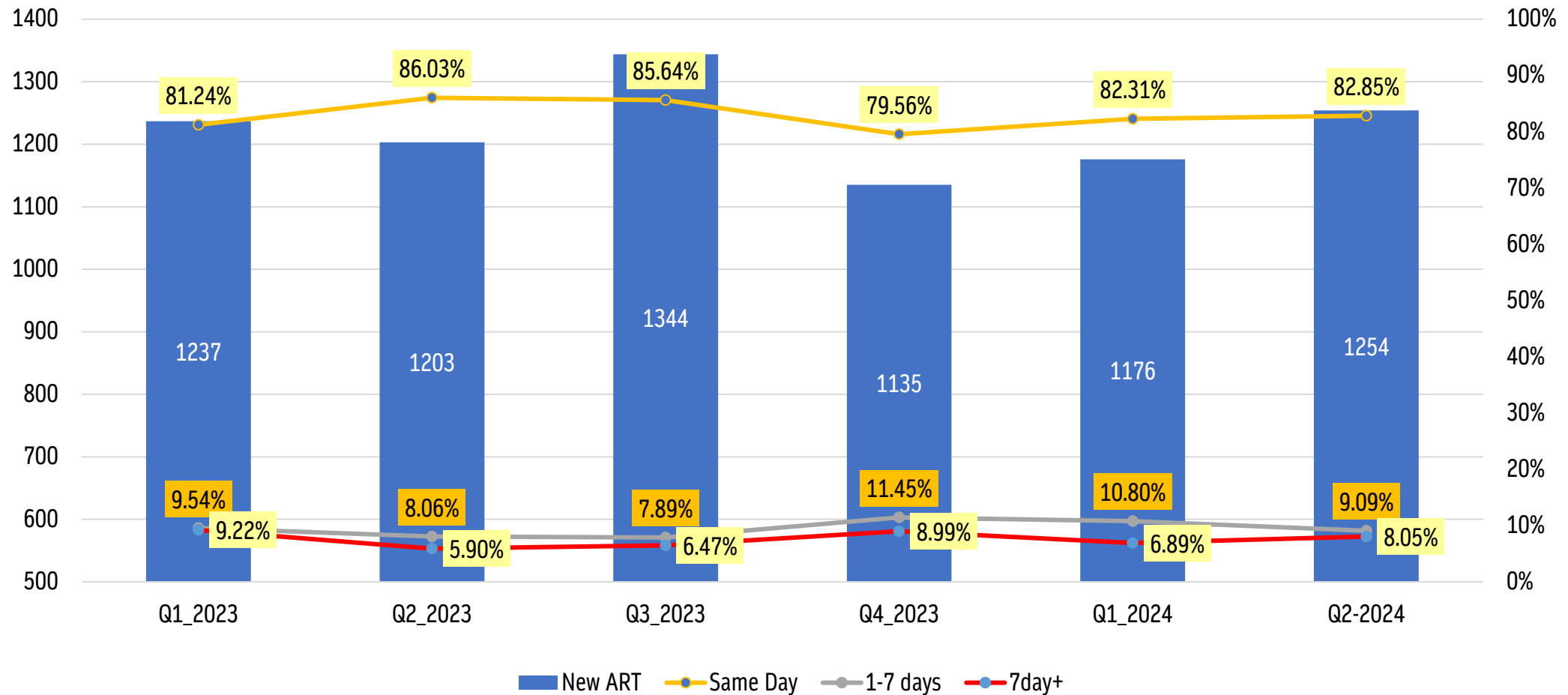
វឌ្ឍនភាពនៃការថែទាំ និង ព្យាបាលជំងឺអេដស៍ ពីឆ្នាំ២០០៥ ដល់ត្រីមាសទី៣ឆ្នាំ២០២៤

Number of Active Patients and Site by year

ការចាប់ផ្តើមព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍នៅថ្ងៃដំបូង (Same Day ART Initiation)

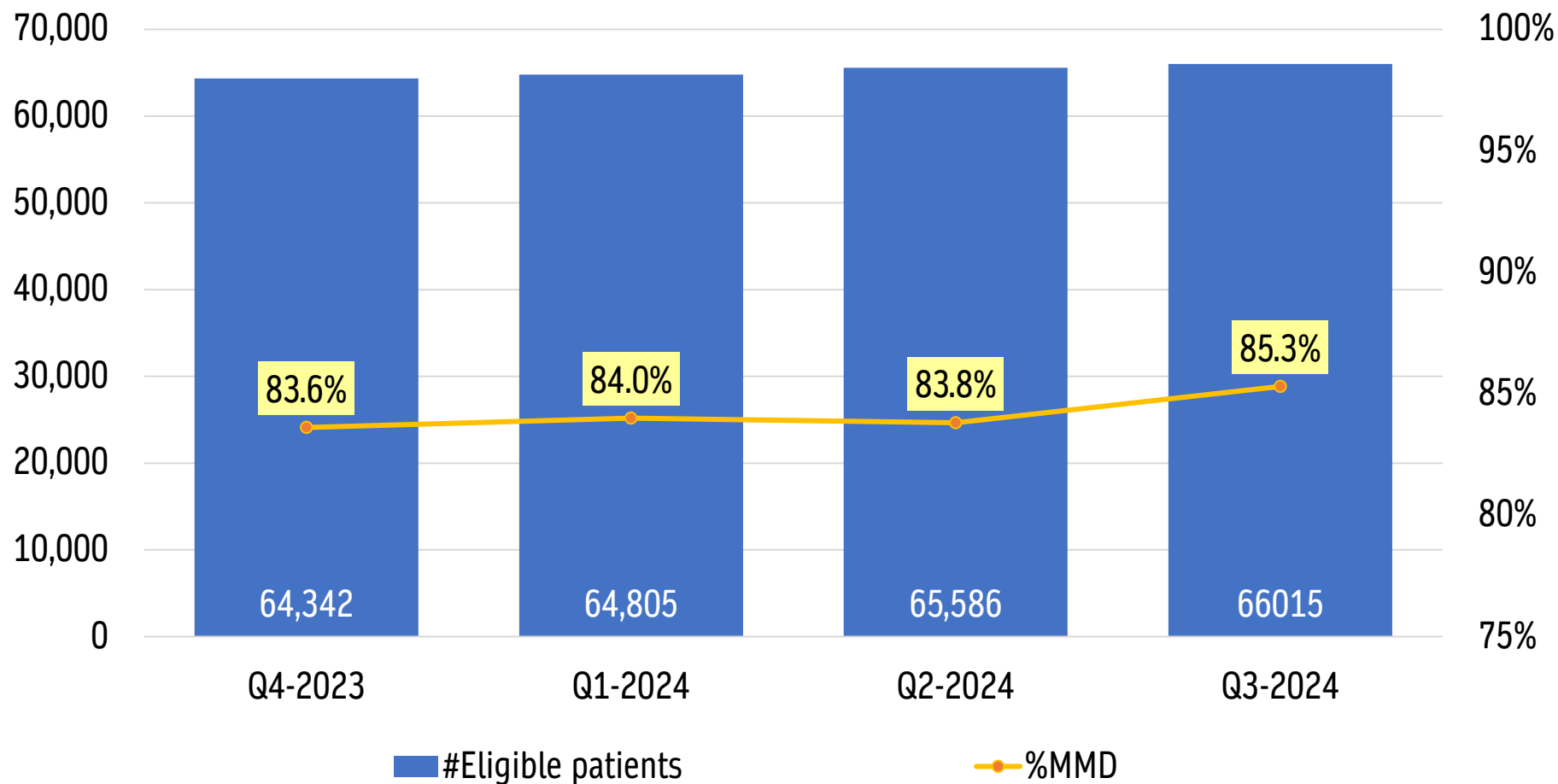
Percent of new ART patient received same day ART initiation – Q2 2024

ការផ្តល់ឱសថព្យាបាលច្រើនខែ សាមគ្រីមាស សាមខេត្ត

Multi-Month Dispensing (MMD)

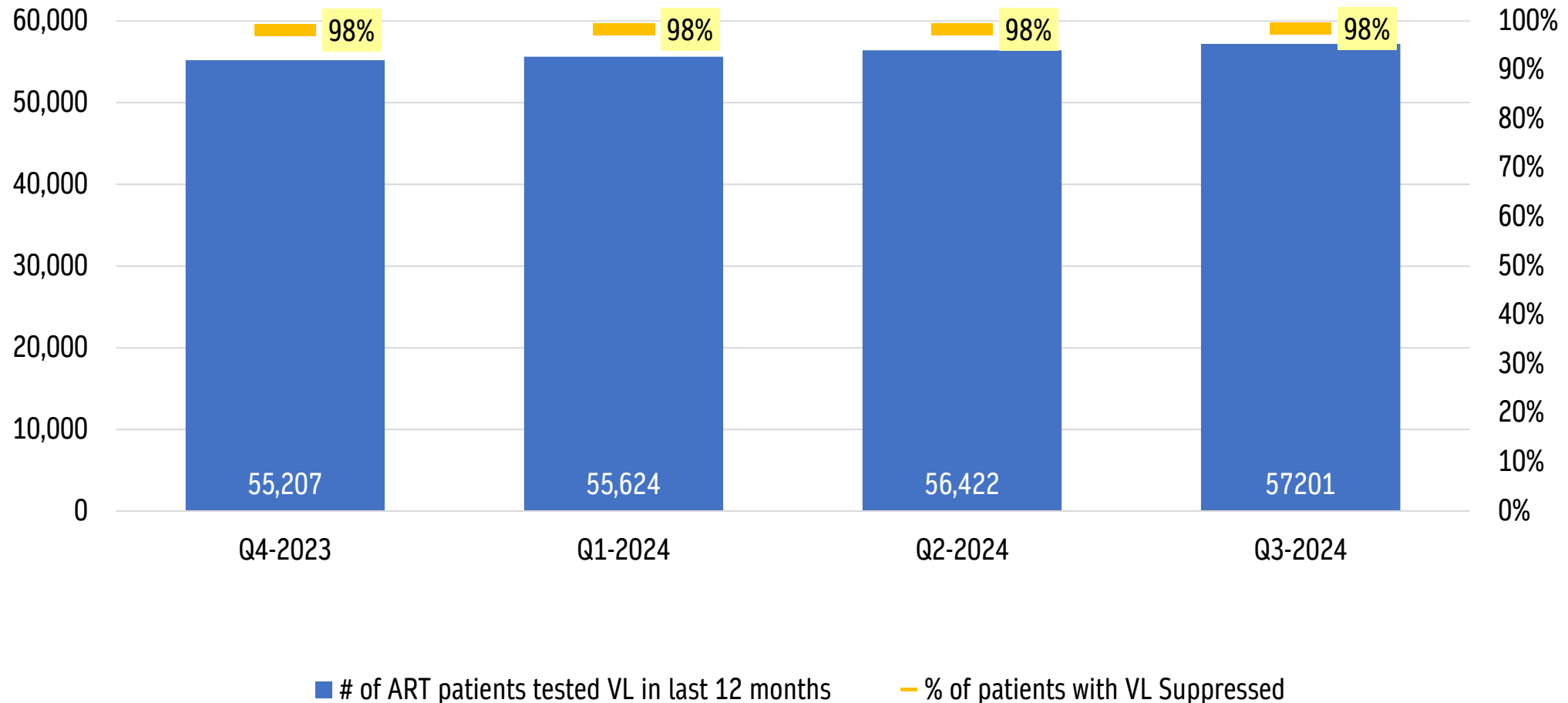
MMD (≥ 3 months) rate among eligible ART patients - Q3-2024

Note: New definition of MMD refer to ≥ 80 days started from Q1 2023

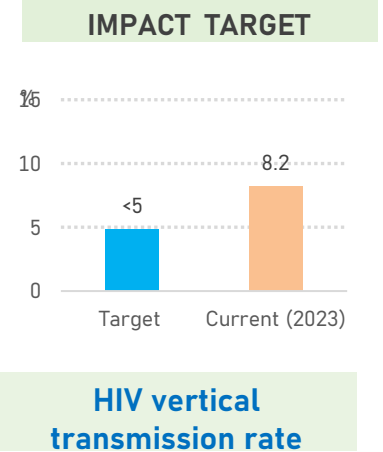
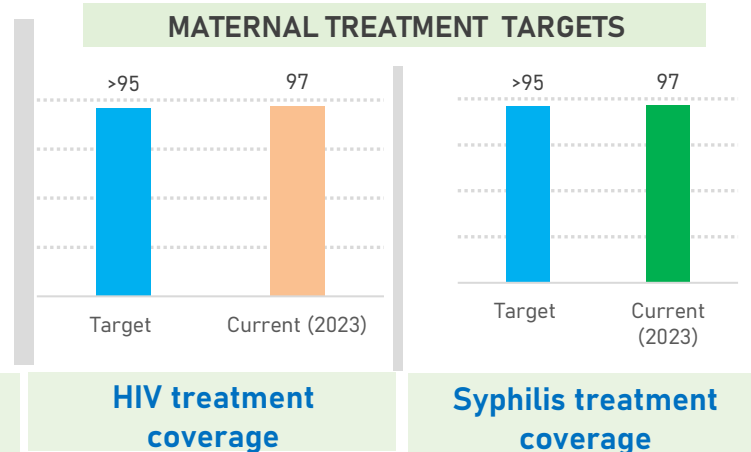
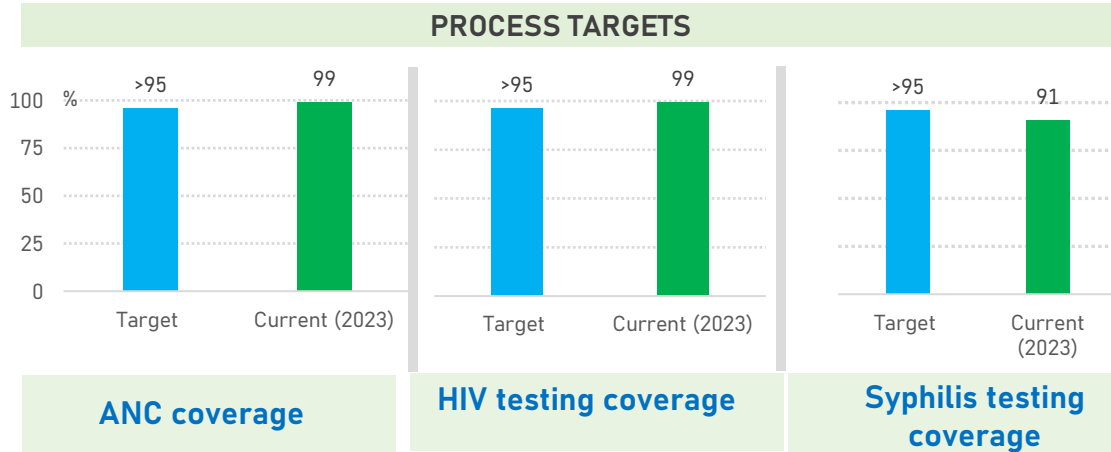
តារាងអ្នកមានបន្ទុកមេរោគ<១០០០/ម.ល.តាមត្រីមាស

Percent of ART patients with viral load suppression (<1,000 copies/ml) in last VL test- by quarter

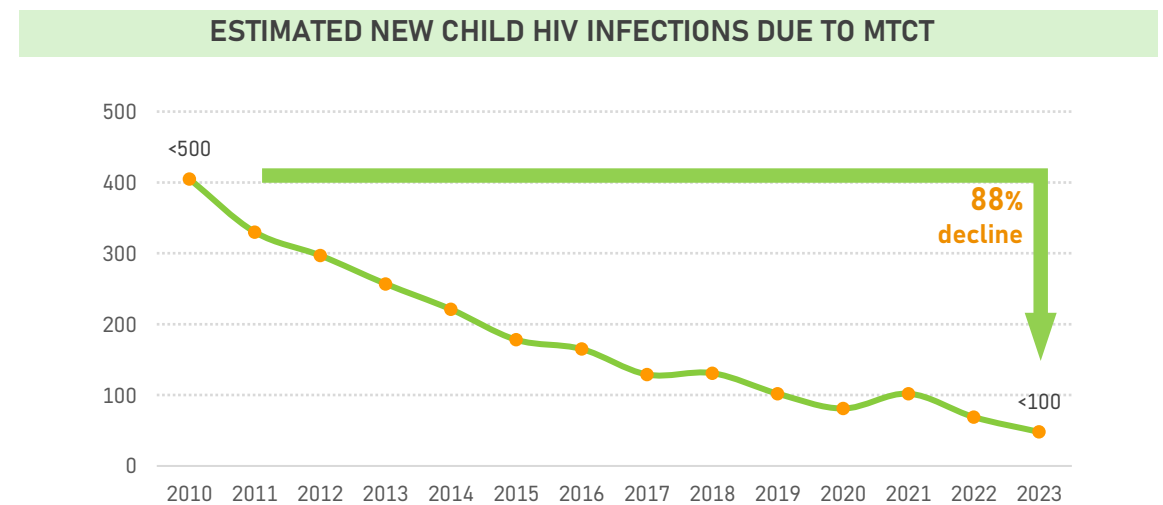
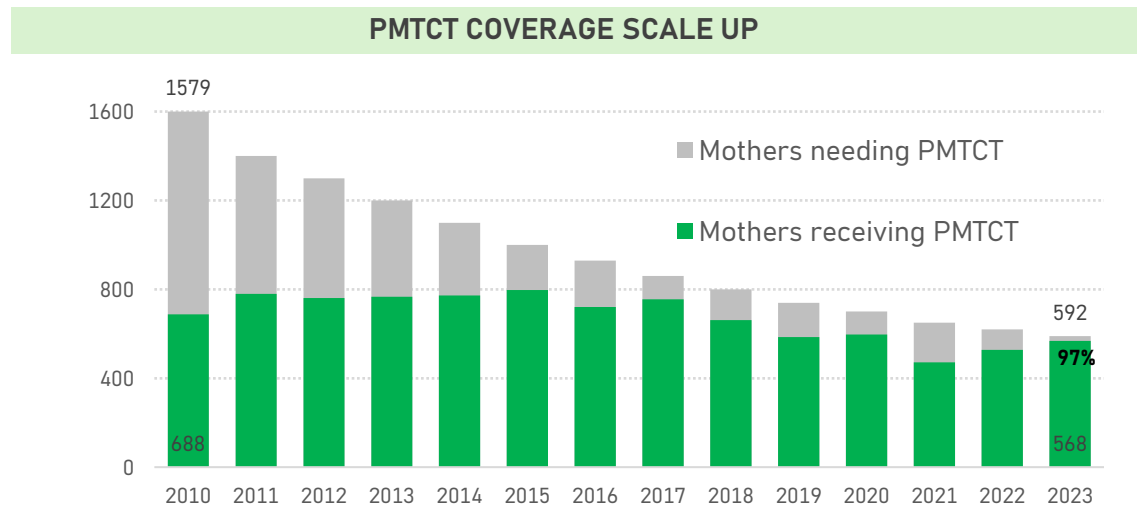

វឌ្ឍនភាពនៃការបង្ការចំណងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូន

PROGRESS TOWARDS TARGETS OF EMTCT

IMPACT OF eMTCT SCALE UP IN CAMBODIA

២.២

ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពសង្គម និងបង្កើត
បរិយាកាសអំណោយផល ឱ្យក្រុមប្រជាជនគ្នា៖ និង
អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ បានទទួលសេវាអេដស៍ សេវា
សុខាភិបាល និងសេវាគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ និងសង្គម
ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ពង្រីក ពង្រឹង និងពង្រីកកម្មវិធីគាំពារសង្គម

ពង្រីក ពង្រីង និងពង្រឿនកម្មវិធីគាំពារសង្គម

ក្រសួងផែនការ
លេខ០៥៤៥ ជក.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ថ្ងៃ ១០ កើត ខែបុស្ស ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស. ២៥៦៧
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣

សូមជម្រាបជូន

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត

កម្ពុជាក្នុងស្រុក ស្តីពីការបន្តអនុវត្តនីតិវិធីការកំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារងាយរងហានិភ័យ និងជំរុញឱ្យបុគ្គលបម្រើការងារនៅក្នុងវិស័យសេវាកម្មទទួលបាននូវសេចក្តីច្បាស់ប្រាកដ និងមានការលំបាកផ្នែកជីវភាពនៅមិនទាន់មានបណ្ណសមធម៌ដោយសារកត្តាសក្តានុពល ណាមួយស្នើឱ្យពួកគាត់ដាក់ពាក្យសុំសម្ភាសន៍កំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ

យោង - នីតិវិធីស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារងាយរងហានិភ័យ
- ចំណាត់ការរាជធានីខេត្ត សម្រេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា លើលិខិតលេខ ៥៥៤៣ សហវ.លស.អគក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៣។

អាស្រ័យដូចបានជម្រាបជូនខាងលើ ខ្ញុំសូម ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អភិបាលនៃ គណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ជីកនាំ និងសម្របសម្រួលអនុវត្តនីតិវិធីការនៃសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ ប្រកបដោយស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់និងទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ដើម្បីឱ្យការអនុវត្តការងារកំណត់អត្តសញ្ញាណ គ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារងាយរងហានិភ័យប្រព្រឹត្តទៅដោយជោគជ័យ និងស្របតាមគោលនយោបាយ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឱ្យបានលឿនកម្ពស់ជីវភាពគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារងាយរងហានិភ័យ។

សូម ឯកឧត្តម លោកជំទាវអភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ទទួល នូវការរាប់អានខ្ញុំ។

ចម្លងជូន
- អគ្គលេខាធិការក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម
- មន្ទីរព័ត៌មានរាជធានីខេត្ត
- ឯកសារ

កិត្តិយសបណ្ឌិត អាយ ថង

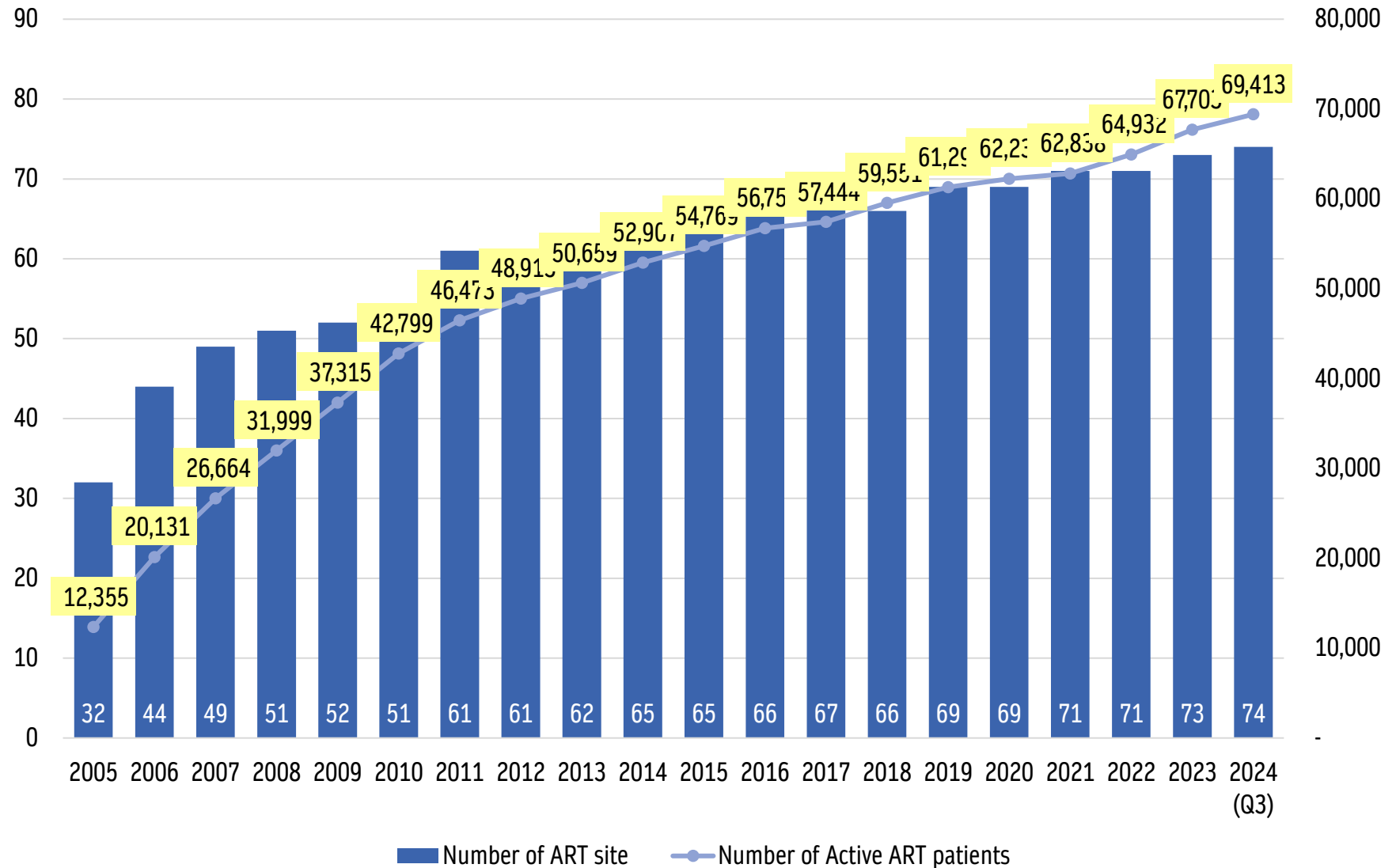
ព្រឹក ព្រឹច និងពន្លឺនកម្មវិធីការសង្គម

វឌ្ឍនភាពនៃការថែទាំ និង ព្យាបាលជំងឺអេដស៍ និងការទទួលបានបណ្ណសមធម៌

ចំនួនអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍បានទទួលបណ្ណសមធម៌

ចាប់តាំងពីចាប់ផ្តើមក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២២ ដល់ត្រីមាសចុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០២៤ មានអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍បានទទួលបណ្ណសមធម៌ ចំនួន ៤៦ ២០២នាក់ គឺស្មើ ៦៧% ក្នុងនៃអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍សកម្ម កំពុងទទួលART

ចំនួន ៦៩ ៤១៣នាក់

ការបញ្ចប់ការមាក់ងាយ និងការរើសអើង

អនុវត្តផែនការសកម្មភាព សម្រាប់ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ទាក់ទងនឹងការមាក់ងាយនិងការរើសអើងដោយផ្ដោតលើវិស័យសុខាភិបាល វិស័យអប់រំ និងសហគមន៍៖

- វិស័យអប់រំ៖ បណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោល ស្តីពីចំណេះដឹងពីសុខភាពផ្លូវភេទគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមេរោគអេដស៍ និងការមាក់ងាយនិងរើសអើង នៅរាជធានីខេត្តចំនួន ៤ (ភ្នំពេញ បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ និងសៀមរាប)
- វិស័យសុខាភិបាល៖ ពង្រឹង និងពង្រីកសេវាមេត្រីភាពនៅសេវាសុខាភិបាល
- សហគមន៍៖ ការគាំទ្រ និងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍

ការបញ្ចប់ការមាក់ងាយ និងការរើសអើង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការសកម្មភាពជាតិ
ដើម្បី

ដោះស្រាយការមាក់ងាយ និងការរើសអើងទាក់ទងនឹង
មេរោគអេដស៍ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

២០២៣ - ២០២៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់អនុវត្តយន្តការ
រាយការណ៍ និងឆ្លើយតបចំពោះការមាក់ងាយ
និងការរើសអើងទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍

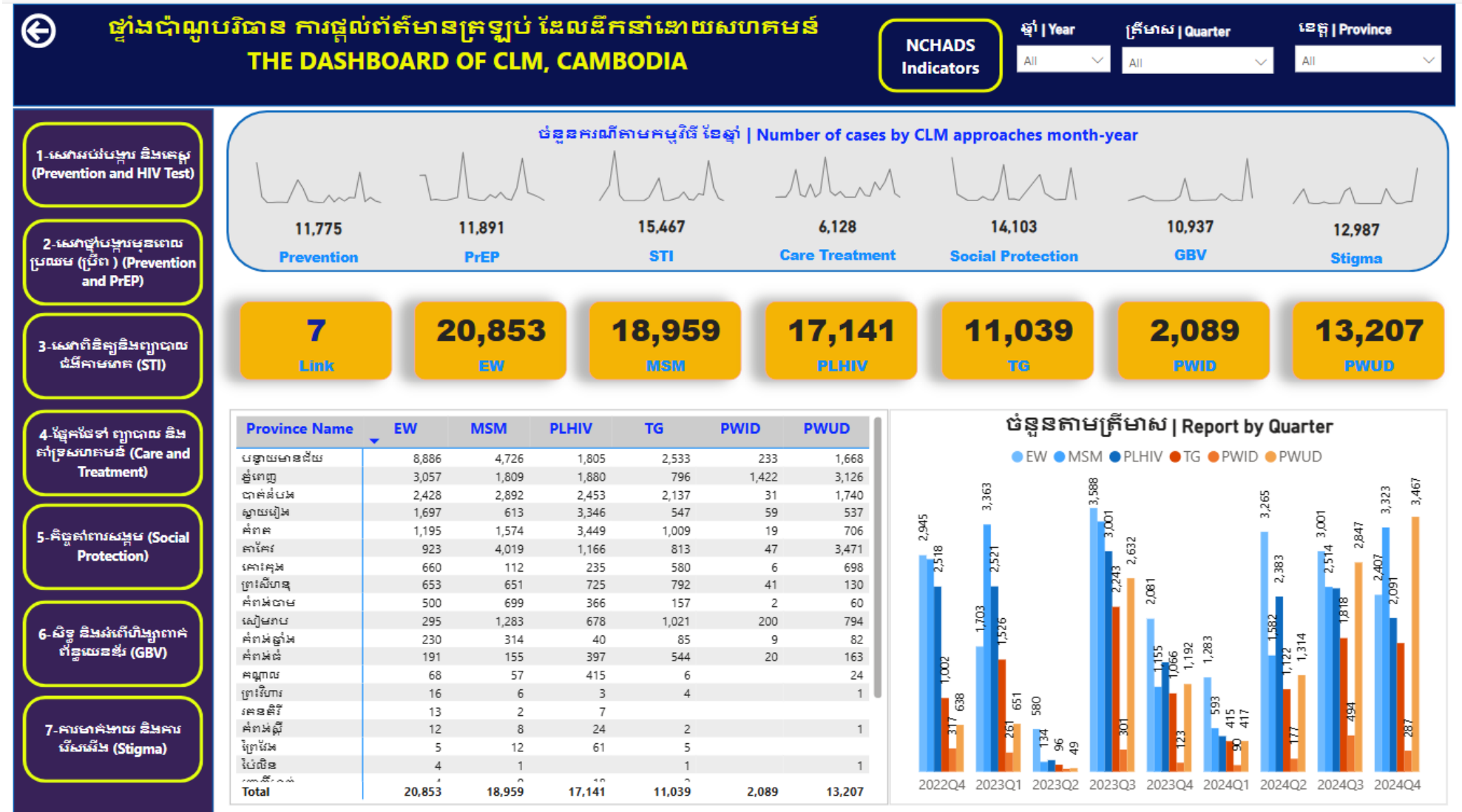

HACC | Network
of NGOs
on Health
Health Action Coordinating Committee

គម្រោងតាមដានការឆ្លើយតបអេដស៍ដឹកនាំដោយសហគមន៍

Community Led Monitoring (CLM)

២.៣

កសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន សហគមន៍ និងបុគ្គល ដើម្បីពង្រឹង
ការឆ្លើយតបសហគមន៍ និងកែលម្អការធ្វើសហបាណេយ្យ
ឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល និង
វិស័យមិនមែនសុខាភិបាល

ផែនទីបង្ហាញផ្លូវឆ្ពោះទៅការគ្របដណ្តប់សុខភាពជាសកលនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៥

១

ការពង្រីកវិសាលភាពនៃការ
គ្របដណ្តប់ពលរដ្ឋដោយប្រព័ន្ធ
គាំពារសុខភាពសង្គមឱ្យបាន ៨០%
នៃចំនួនពលរដ្ឋសរុប

២

សន្ទស្សន៍នៃការគ្របដណ្តប់សេវា
សុខាភិបាលសាវ័ន្តឱ្យបាន
យ៉ាងហោចណាស់ ៨០%

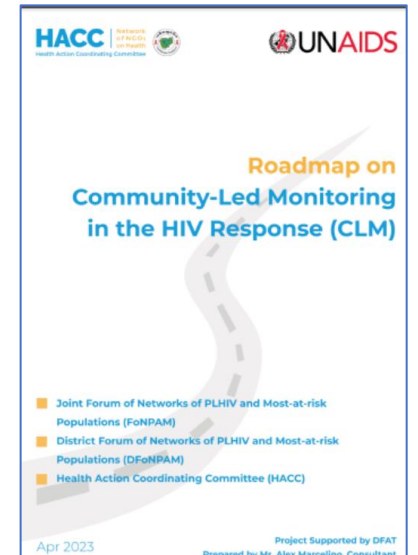
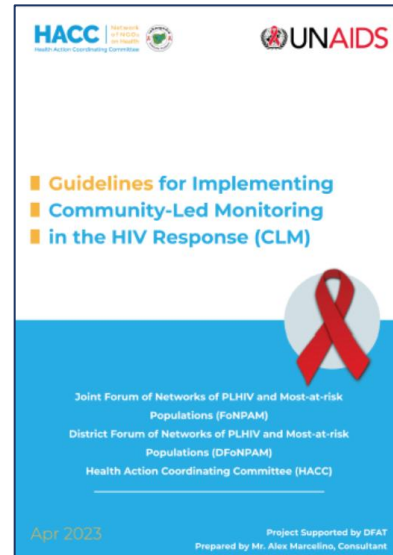
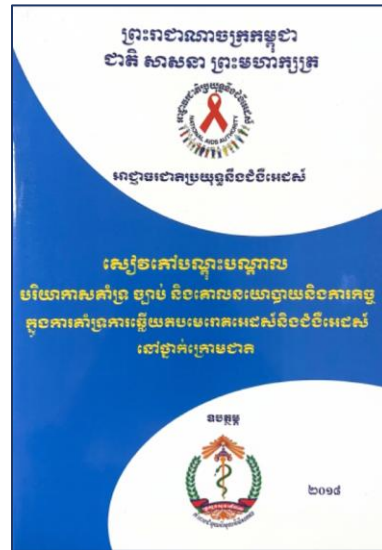
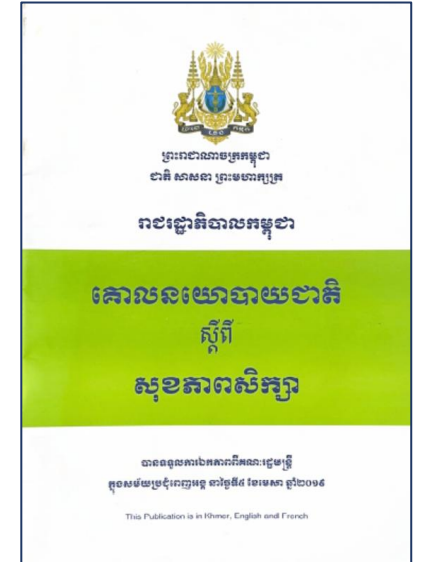
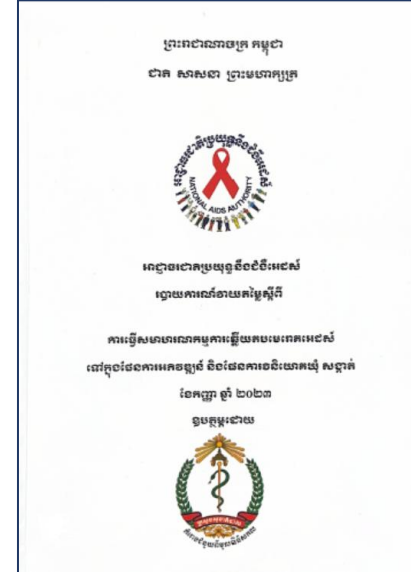
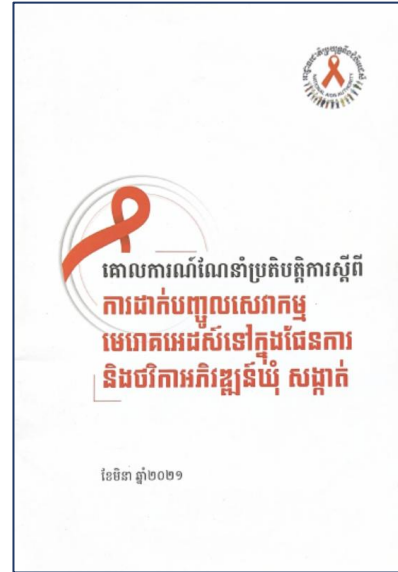
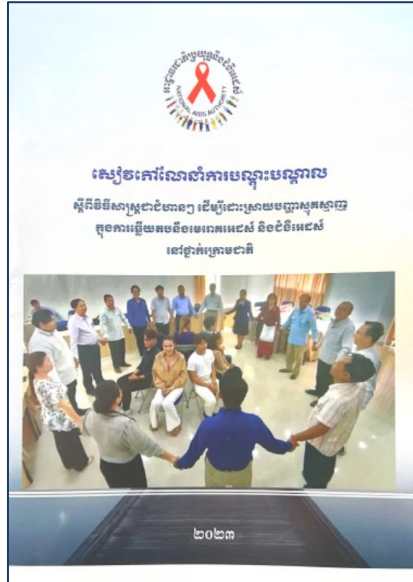

៣

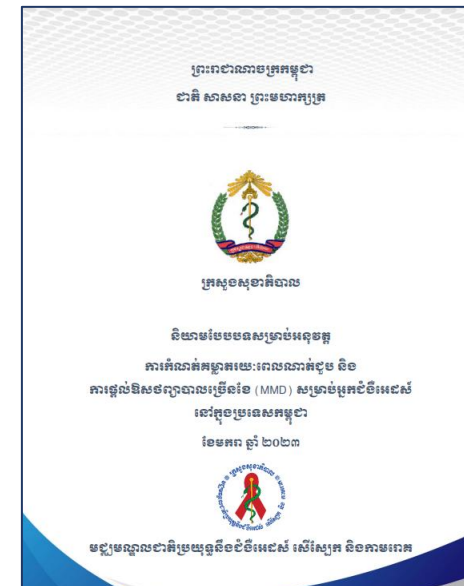
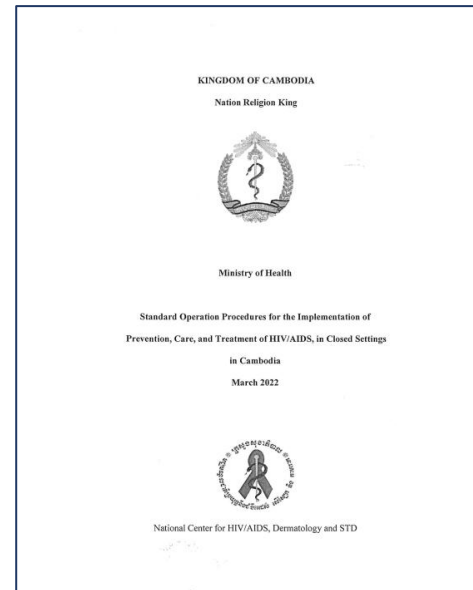
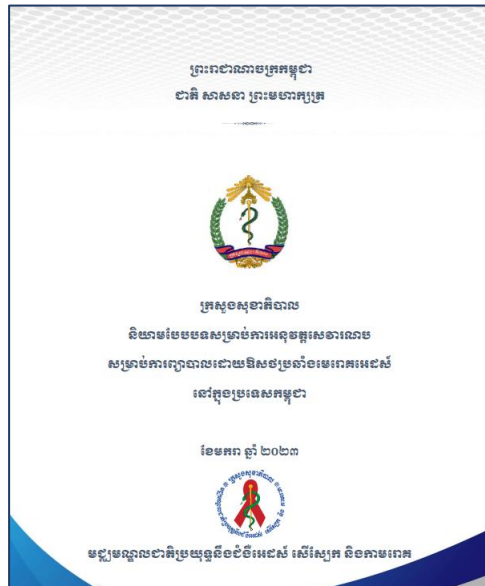
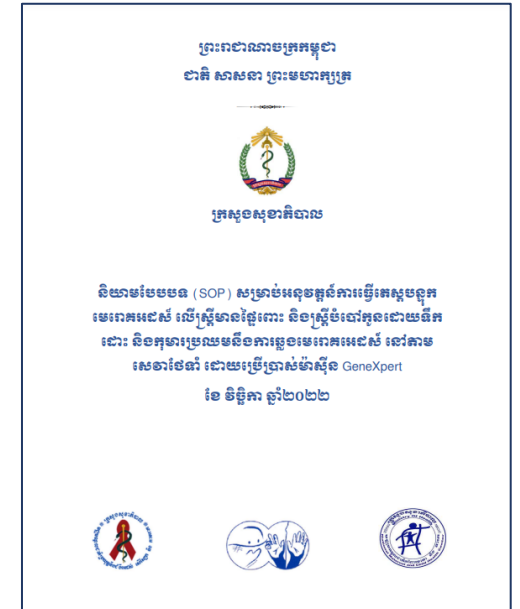
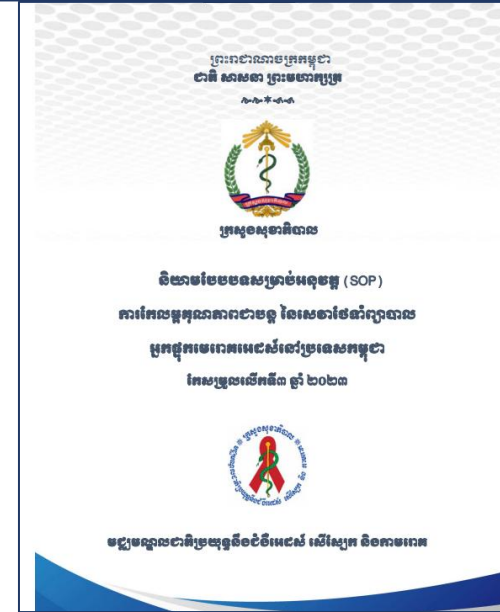
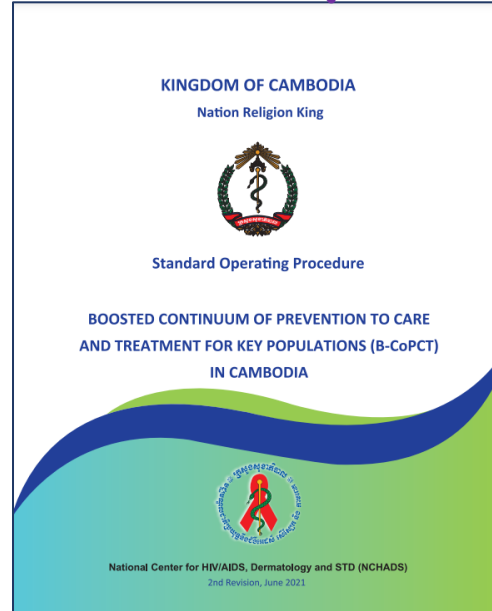
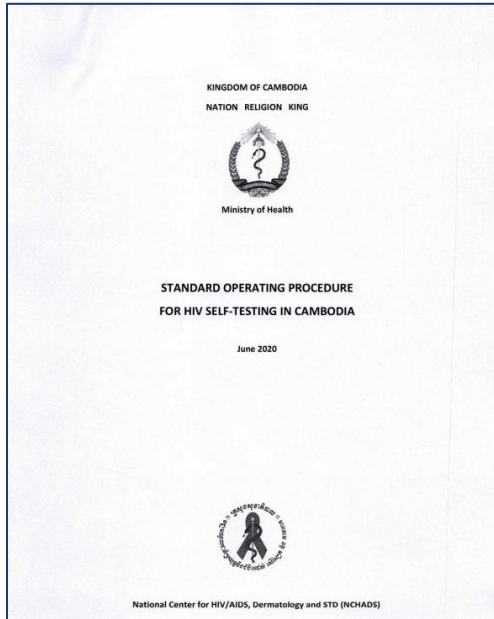
ការកាត់បន្ថយទំហំចំណាយពី
ហោប៉ៅផ្ទាល់លើការថែទាំសុខភាព
ឱ្យនៅចំនួនប្រមាណ ៣៥% នៃ
ចំណាយសរុប លើវិស័យ
សុខាភិបាល

ពង្រឹងការឆ្លើយតបសហគមន៍ និងកែលម្អការធ្វើសមាហរណកម្ម ឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍

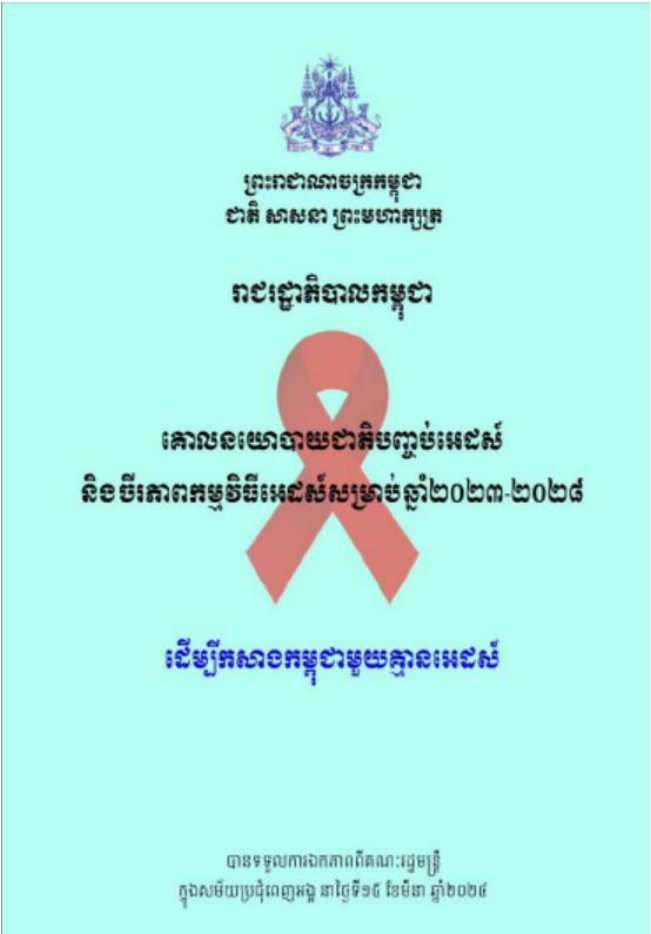
ពង្រីកការឆ្លើយតបសហគមន៍ និងកែលម្អការធ្វើសមាហរណកម្ម ឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល

២.៤

ធានាបរិភោគសមិទ្ធផលជាតិ នៃការឆ្លើយតបនឹងមេរោគ
អេដស៍ ដោយការបង្កើនការវិនិយោគជាតិ និងការពង្រឹង
ប្រព័ន្ធប្រទេសឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ តាមរយៈ
អភិបាលកិច្ច សម្របសម្រួល និងគ្រួសារពិពិធក

គោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីភាពកម្មវិធីអេដស៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨

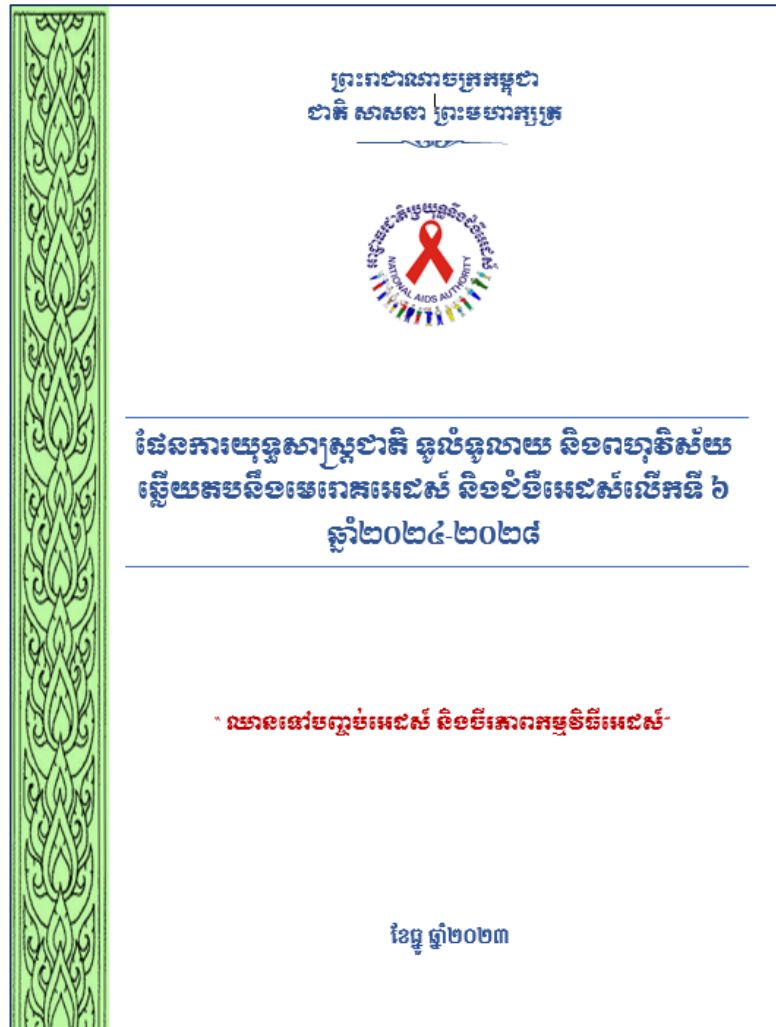
គោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីភាពកម្មវិធីអេដស៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ ត្រូវបានកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ
គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត **សម្តេចបហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រី** នៃ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៤

គោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងចីរភាពកម្មវិធីអេដស៍ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨

- **ចក្ខុវិស័យ៖** ធានាថា ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយដែលគ្មានការគំរាម កំហែងពីមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ ព្រមទាំងធានាថា ប្រជាជនកម្ពុជាមាន សុខភាពល្អ និងរស់នៅប្រកបដោយ សុខុមាលភាព គ្មានការភ័យខ្លាច ដោយសារជំងឺអេដស៍។
- កម្មវត្ថុ៖ ៣
- គោលដៅ(គតិ)៖ ៧
- វិធានការគោលនយោបាយ (វគ)៖ ៥៣

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ទូលំទូលាយ និងពហុវិស័យឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ លើកទី ៦ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨

ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី អៀង មូលី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ.

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ទូលំទូលាយ និងពហុវិស័យឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍លើកទី៦ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨

ចក្ខុវិស័យ៖ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជារស់នៅប្រកបដោយសុខភាពល្អ និងមានផលិតភាព មានសិទ្ធិពេញលេញ គ្មានមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងគ្មានការមាក់ងាយ និងរើសអើង

បេសកកម្ម៖ ធានាបាននូវការសម្របសម្រួលជាតិពហុវិស័យឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍បានល្អ ដោយមានការចូលរួមប្រកបដោយបរិយាបន្ន ដោយមូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ជាម្ចាស់ ផ្ដោតលើប្រជាពលរដ្ឋជាធំ មានភាពធន់ និង មានចីរភាព

គោលដៅ៖ ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ជាតិពហុវិស័យ ប្រកបដោយចីរភាព ដែលធានាថាជំងឺអេដស៍លែងជាការគំរាម កំហែងសុខភាពសាធារណៈចាប់ពីឆ្នាំ២០២៨ តទៅ

គោលបំណង៖ ចំនួន ៤

គោលបំណង ១ : ផ្តល់ការបង្ការ ព្យាបាល ថែទាំ និងគាំទ្រទូលំទូលាយ និងមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការសម្របសម្រួល និងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជំរុញការចូលរួមជាតិពហុវិស័យ

គោលបំណង ២ : ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពសង្គម និងបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលឱ្យក្រុមប្រជាជនគន្លឹះ និងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ បានទទួលសេវាមេរោគអេដស៍ សេវាសុខាភិបាល និងសេវាគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ និងសង្គមផ្សេងទៀតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

គោលបំណង ៣ : កសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន សហគមន៍ និងបុគ្គល ដើម្បីពង្រឹងការឆ្លើយតបដោយសហគមន៍ និងកែលម្អការធ្វើសមាហរណកម្មឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល និងវិស័យមិនមែនសុខាភិបាល

គោលបំណង ៤ : ធានាចីរភាពសមិទ្ធផលជាតិនៃការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ ដោយការបង្កើនការវិនិយោគជាតិ និងការពង្រឹងប្រព័ន្ធប្រទេសឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ដោយអភិបាលកិច្ច សម្របសម្រួល និងត្រួតពិនិត្យ

សកម្មភាពចម្បងៗ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ (១)

- ថ្ងៃទី៧ ដល់ ១១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី អៀង មូលី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. បានដឹកនាំគណៈប្រតិភូអន្តរក្រសួងបំពេញបេសកកម្មនៅខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ប៉ៃលិន និងខេត្តស្រះកែវ ប្រទេសថៃ។
 - ជួបសំណេះសំណាលជាមួយក្រុមប្រជាជនគន្លឹះដែលប្រឈមមុខខ្ពស់នឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍នៅ «ផ្ទះម៉ែភូមិ» នាក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។
 - អញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដឹកនាំ កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ខេត្តបន្ទាយមានជ័យដើម្បីស្វែងយល់ពីវឌ្ឍនភាពនៃការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍។
 - ទស្សនកិច្ចមន្ទីរពេទ្យអារញ្ញប្រាថេតដែលផ្តល់សេវាអេដស៍ ក្នុងខេត្តស្រះកែវ ប្រទេសថៃ។
 - ពិនិត្យលទ្ធផលនៃការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍នៅខេត្តប៉ៃលិន ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងចីរភាពកម្មវិធីអេដស៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។

សកម្មភាពចម្បងៗ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ (២)

- ថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. បានអញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាលើបទអន្តរាគមន៍នៃការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ជាមួយក្រុមប្រជាជនគន្លឹះដើម្បីពិភាក្សារកវិធីសាស្ត្រក្នុងការជំរុញឱ្យក្រុមប្រជាជនគន្លឹះចងក្រងគ្នាហើយនាំអ្នកដែលមិនទាន់ដឹងពីស្ថានភាពផ្ទុកមេរោគអេដស៍មកធ្វើតេស្ត។
- ថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី មូលី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. បានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំពិនិត្យមើលវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីរភាពកម្មវិធីអេដស៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ដើម្បីឈានទៅបញ្ចប់អេដស៍ដែលជាការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពសាធារណៈ នាឆ្នាំ២០២៥។
- ថ្ងៃទី៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានអ.ជ.ប.ជ.អ. បានអញ្ជើញជាអធិបតីក្នុងពិធីបើកសិក្ខាសាលាជាមួយបណ្តាញសារព័ត៌មានស្តីពី "ស្ថានភាព និងការចូលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅប្រទេសកម្ពុជា" នៅសណ្ឋាគារភ្នំពេញ។

សកម្មភាពចម្បងៗ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ (៣)

- ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. បានដឹកនាំគណៈប្រតិភូប្រទេសកម្ពុជា ចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលកម្មវិធីយូអិនអេដស៍ (UNAIDS PCB) លើកទី៥៤ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ប្រទេសស្វីស (ខែមីថុនា ឆ្នាំ២០២៤) ។ គណៈប្រតិភូកម្ពុជាបានធ្វើបទអន្តរាគមន៍ចំនួន៤ដងស្តីអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងការសម្រេចគោលដៅពីរក្នុងចំណោមគោលដៅ ៩៥-៩៥-៩៥ ។
- ចាប់ពីថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. អញ្ជើញចូលរួមសន្និសីទពិភពលោកស្តីពីអេដស៍ឆ្នាំ២០២៤ (AIDS 2024) នៅទីក្រុងម៉ុយនិច សាធារណរដ្ឋសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់ ។ នេះជាវេទិកាដែលអ្នកស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ តំណាងសហគមន៍អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ប្រជាជនគន្លឹះ អ្នកផ្តល់សេវាបង្ការ ព្យាបាលនិងថែទាំ អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ អ្នកផ្តល់ជំនួយ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងតំណាងរដ្ឋាភិបាល ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍នៃការឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ ។

សកម្មភាពចម្បងៗ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ (៤)

- ថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. អញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងសិក្ខាសាលាអប់រំផ្សព្វផ្សាយពីមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ជូនដល់សិល្បករ សិល្បការិនី ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ចំណេះដឹងពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ឱ្យបានស៊ីជម្រៅ និងបញ្ញាបការយល់ដឹងទាំងនេះឱ្យបានទូលំទូលាយដល់សិល្បករ សិល្បការិនី តាមគ្រប់ទម្រង់សិល្បៈ ដើម្បីបន្តផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាជន ជាពិសេសក្រុមយុវជនបង្ការខ្លួនឱ្យជៀសផុតពីការឆ្លងមេរោគអេដស៍។
- ថ្ងៃទី១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ នៅសាលាកូមិទ្ធរដ្ឋបាល ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. អញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ថ្លែងបាបកថាស្តីពី "ភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងនវានុវត្តន៍ ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅកម្ពុជា"។

សកម្មភាពចម្បងៗ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ (៥)

- ថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី អៀង មូលី ប្រធាន អ.ជ.ប.ជ.អ. អញ្ជើញជា អធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំ គណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធ ជន និងយុវនីតសម្បទា ដើម្បីពិនិត្យមើលតួនាទីភារកិច្ចរបស់ក្រសួង ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយ ជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងចីរភាពកម្មវិធីអេដស៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។

គម្រោងថវិកាឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុបានវិភាគថវិកាដល់គណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍រាជធានី ខេត្តតាមមុខសញ្ញាចំណាយមានជាអាទិ៍ កិច្ចប្រជុំផ្សព្វផ្សាយ, បណ្តុះបណ្តាល និងប្រាក់បេសកកម្ម តាមទំហំឥណទាន ដូចខាងក្រោម៖

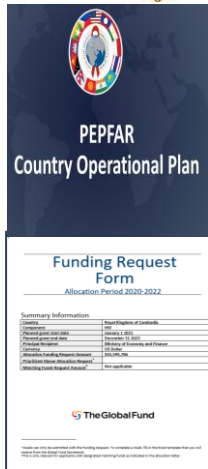
- ឆ្នាំ២០២២៖ រដ្ឋបាលរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តសៀមរាប ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងខេត្តបាត់ដំបង
ត្រូវគ្រោងថវិកាចំនួន ៨០លានរៀល
- ឆ្នាំ២០២៣៖ រដ្ឋបាលខេត្តកណ្តាល ខេត្តតាកែវ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តពោធិ៍សាត់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តព្រះសីហនុ
ខេត្តកំពង់ចាម ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តប៉ៃលិន និងខេត្តកំពង់ធំ
ត្រូវគ្រោងថវិកាចំនួន ៦០លានរៀល
- ឆ្នាំ២០២៤៖ រដ្ឋបាលខេត្តក្រចេះ ខេត្តមណ្ឌលគិរី ខេត្តព្រះវិហារ ខេត្តកោះកុង ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តស្ទឹងត្រែង
ខេត្តរតនគិរី ខេត្តកែប ខេត្តឧត្តរមានជ័យ និងខេត្តកំពត
ត្រូវគ្រោងថវិកាចំនួន ៤០លានរៀល។

គម្រោងថវិកា មូលនិធិសកល របេច និងជំងឺអេស៊ីស ២០២៤ ដល់ ២០២៦

By Recipients	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Total	%
Principal Recipients	757,820	707,945	320,793	0	1,786,559	3%
Cambodia Ministry of Economy and Finance	205,548	275,281	177,015	0	657,844	1%
Ministry of Health of the Kingdom of Cambodia	552,272	432,664	143,779	0	1,128,715	2%
Sub-Recipients	19,444,485	21,329,045	17,834,267	0	58,607,796	97%
National Center for HIV/AIDS, Dermatology and STI	5,893,826	8,482,008	8,052,757	0	22,428,590	37%
National Aids Authority	232,661	181,556	115,405	0	529,622	1%
DMHSA	92,994	116,269	82,762	0	292,024	0%
National Maternal and Child Health Center	159,378	254,289	99,561	0	513,229	1%
KHANA HIV	1,872,296	1,940,907	1,714,228	0	5,527,432	9%
RHAC HIV	1,121,255	1,104,256	1,008,322	0	3,233,833	5%
Friends International	389,244	360,194	346,633	0	1,096,071	2%
HACC	436,098	469,630	385,891	0	1,291,619	2%
CRS HIV	1,514,649	1,566,477	1,282,357	0	4,363,483	7%
Chhuk Sar Association	227,076	227,076	227,076	0	681,229	1%
National Center for Tuberculosis and Leprosy Control	4,645,081	4,163,238	2,302,816	0	11,111,135	18%
Cambodian Health Committee	1,324,755	1,258,981	1,171,191	0	3,754,927	6%
Operation ASHA	1,070,728	1,024,063	944,906	0	3,039,698	5%
Department of Hospital Services	100,708	27,187	22,760	0	150,655	0%
National Health Product Quality Control Lab	254,792	65,960	0	0	320,752	1%
SSI (TBD) Module7	108,944	86,954	77,602	0	273,499	0%
	0	0	0	0	0	0%
Total	20,202,305	22,036,990	18,155,060		60,394,355	100%

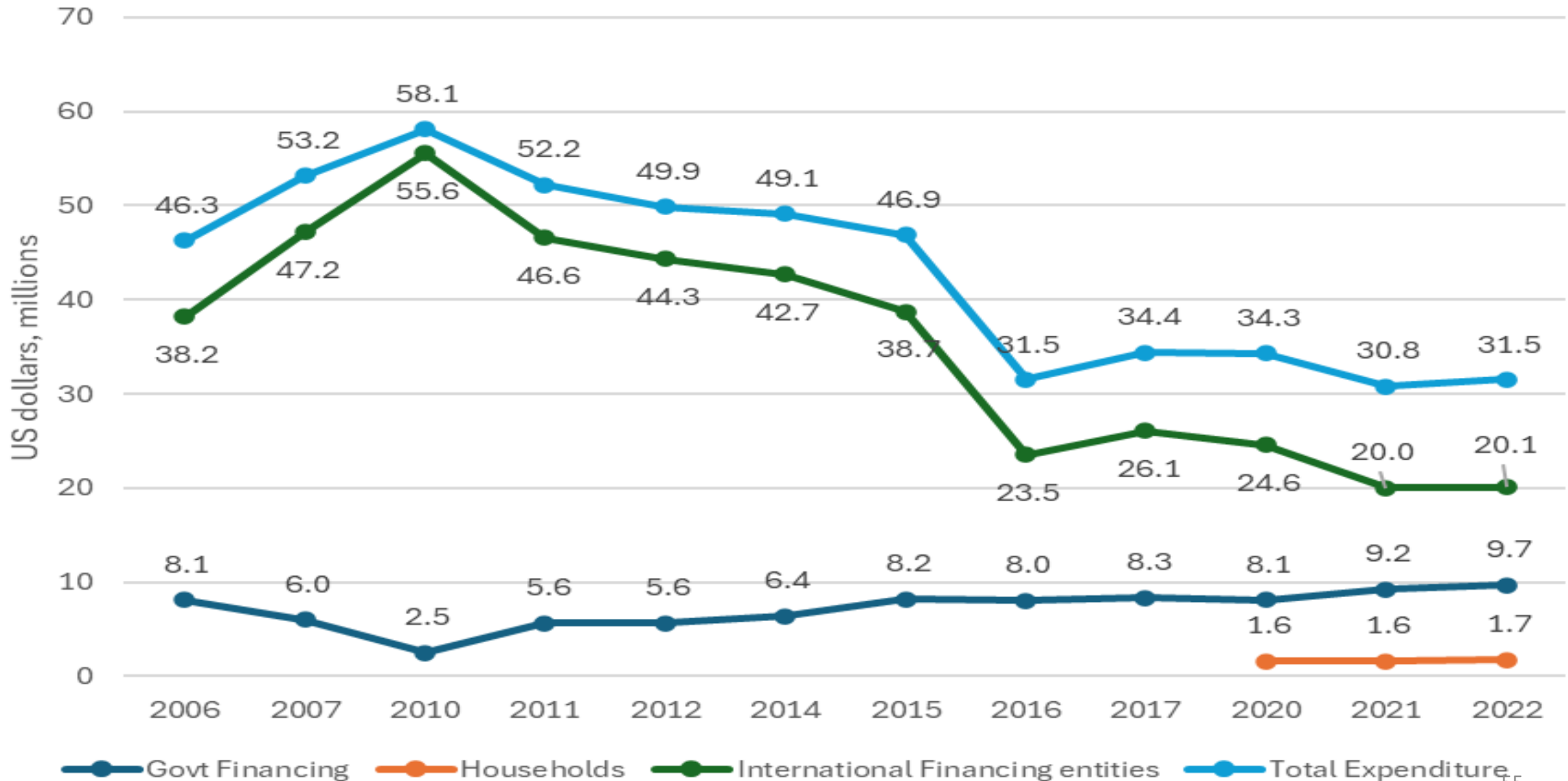
ប្រភពសំខាន់ៗនៃការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍នៅកម្ពុជា

HIV Financing Entity Contributions, 2020-2022, US dollars and %

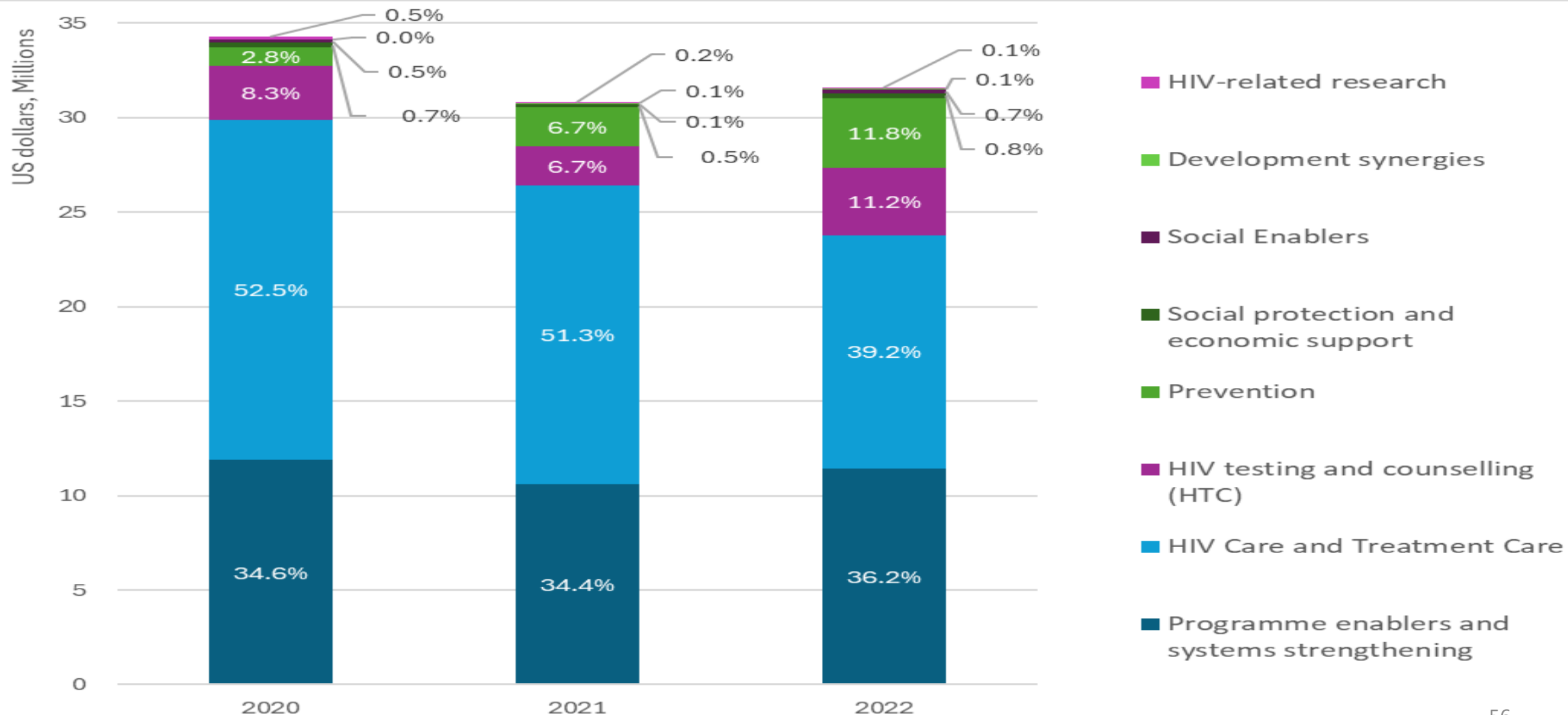

HIV Financing Entities	2020	% 2020	2021	% 2021	2022	% 2022
Royal Government of Cambodia	8,071,179	23.5%	9,195,749	29.9%	9,730,098	30.8%
Government of United States	6,006,408	17.5%	5,002,895	16.2%	4,786,621	15.2%
Global Fund	15,451,876	45.1%	11,856,854	38.5%	11,248,214	35.6%
United Nations	725,194	2.1%	611,567	2.0%	962,650	3.0%
Bilateral funding entities (excl. PEPFAR)	142,388	0.4%	451,800	1.5%	855,042	2.7%
Other Multilateral funding entities	9,777	0.0%	-	0.0%	-	0.0%
International NGOs and Foundations	2,244,403	6.50%	2,053,240	6.70%	2,248,649	7.10%
Households	1,647,871	4.8%	1,631,283	5.3%	1,734,420	5.5%
Grand Total	34,299,097	100.0%	30,803,388	100.0%	31,565,694	100.0%

ការចំណាយលើមេរោគអេដស៍នៅកម្ពុជា តាមឆ្នាំ ជាលានដុល្លារអាមេរិក

តារាងនៃការចំណាយតាមកម្មវិធីលើការឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍

ធ្វើសមាហរណកម្មការឆ្លើយតបអោយដឹងសំណើក្នុងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

ខេត្ត	# សង្កាត់ ឃុំបានបណ្តុះបណ្តាល	# សង្កាត់ ឃុំដែលមានផែនការថវិកា ២០២៤	# ថវិកាសរុបក្នុងគម្រោង
បាត់ដំបង	២៣	១២	៧៥ ៨០៩ ០០០
បន្ទាយមានជ័យ	៣៩	១៧	២៧៣ ៧២៤ ០០០
សៀមរាប	២៦	១២	៦៣ ៥០០ ០០០
ភ្នំពេញ	២០	២២	៨០ ២១២ ០០០
តាកែវ	១៤	៧	៧០ ១៧៤ ០០០
កណ្តាល	១៤	៥	១៥ ៣៤៣ ០០០
កំពង់ស្ពឺ	៨	៨	២៤ ៣៤០ ០០០
ព្រៃវែង	១១៦	១១៦	៦៩៧ ៥៩៦ ០០០
កំពង់ចាម	១២	៧	៣៧ ៦៤៦ ០០០
សរុបរួម	១៥២	៨៤	១ ៣៣៨ ៣៤៤ ០០០

၈

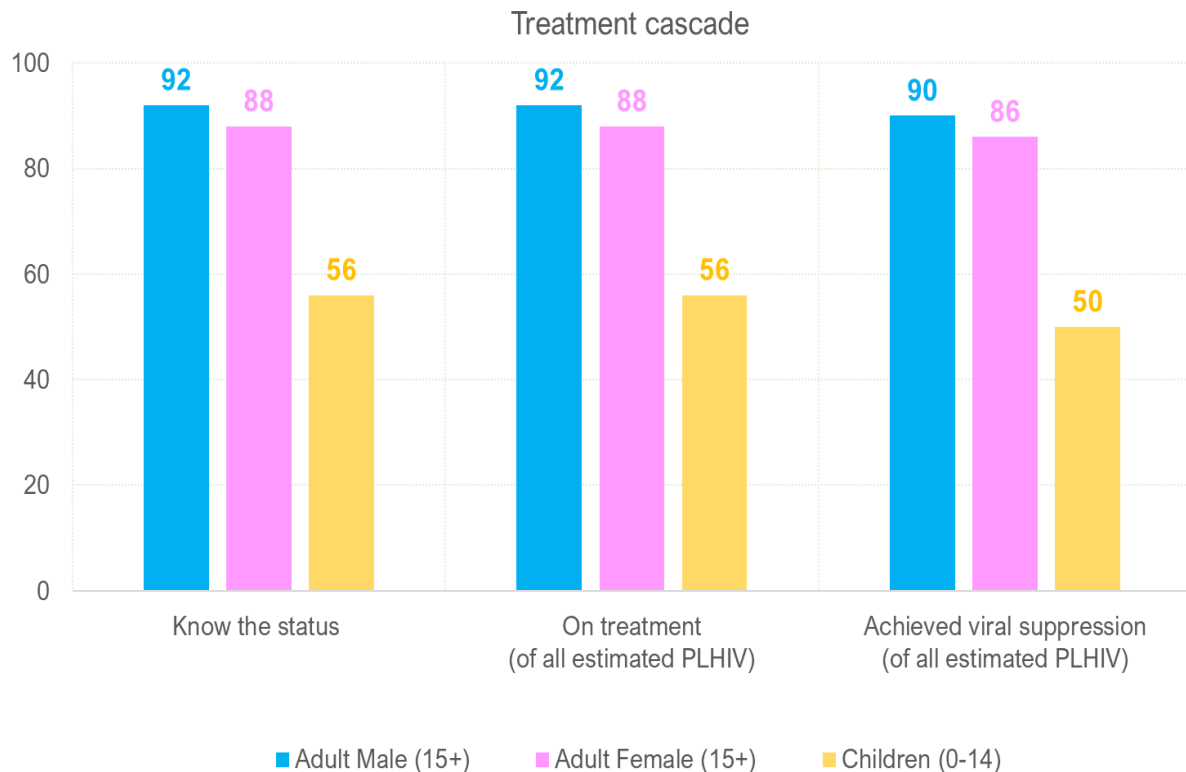
မဏ္ဍုလသမ

បញ្ហាប្រឈម

- កង្វះចំណេះដឹងអំពីអន្តរាគមន៍បង្ការ នាំឱ្យអត្រាគ្របដណ្តប់នៃការបង្ការមានកម្រិតទាប
- អត្រាឆ្លងថ្មីនៃមេរោគអេដស៍ និងអត្រាប្រេវ៉ាឡង់ជំងឺកាមរោគ មានកម្រិតខ្ពស់ក្នុងចំណោមក្រុមប្រឈមមុខ ជាពិសេសក្រុមប្រជាជនគន្លឹះជាយុវវ័យ
- អត្រានៃអ្នកដឹងអំពីស្ថានភាពផ្ទុកមេរោគអេដស៍របស់ខ្លួន ទើបតែសម្រេចបាន ៨៩% (ឆ្នាំ២០២៣) ធៀបនឹង គោលដៅ (៩៥% ទី១)
- ការទទួលបានសេវាបង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍ (ជាពិសេស សេវា PrEP អត្រាប្រើជាប់លាប់ ៤៤%) និងសេវាធ្វើ តេស្តរកមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមក្រុមប្រជាជនគន្លឹះ នៅមានកម្រិត
- ការលេចឡើងនូវឥរិយាបថប្រឈមថ្មីៗ ដូចជា ការប្រើប្រាស់បណ្តាញសង្គម (Social Media) ដើម្បីស្វែងរក ដៃគូរួមភេទ ក្រុមអ្នកប្រើគ្រឿងញៀននៅពេលរួមភេទ (Chemsex) ដែលមិនបានបង្ការពីការឆ្លងមេរោគអេដស៍

បញ្ហាប្រឈម

- វិសមភាពក្នុងការទទួលបានសេវាធ្វើតេស្ត និងព្យាបាលជំងឺអេដស៍សម្រាប់កុមារ ហើយអត្រាឆ្លងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូននៅមានកម្រិតខ្ពស់ (8%)

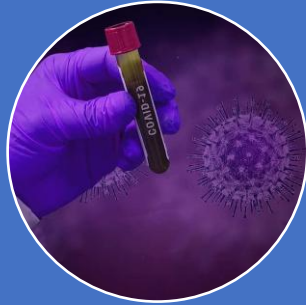
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mothers needing PMTCT	799	747	702	656	623	592
Mothers receiving PMTCT *	661	586	597	472	528	568
Option B+: ART started before current pregnancy	507	483	471	389	458	398
Option B+: ART started > 4 weeks before delivery	103	62	73	44	56	83
Option B+: ART started < 4 weeks before delivery	51	41	53	39	14	87
PMTCT coverage	83	78	85	72	85	97
Final transmission rate (including breastfeeding period)	16	14	12	16	11	8

៤

ទិសដៅអនុវត្តបន្ត

អេដស៍នៅតែជាការគំរាមកំហែង
សុខភាពសាធារណៈ នៅកម្ពុជា
(AIDS is not over in Cambodia)

ករណីឆ្លងថ្មីជាមធ្យម
៣នាក់/ថ្ងៃ
(រយៈពេល៧ឆ្នាំមកហើយ)

៤៣%នៃករណីឆ្លងថ្មី ជា
យុវវ័យអាយុពី១៥-២៤ឆ្នាំ

ស្លាប់ជាមធ្យម៣នាក់/ថ្ងៃ

ការងារត្រួតពិនិត្យបន្ត

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយបញ្ចប់អេដស៍ និងជីវភាពកម្មវិធីអេដស៍ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨
- អនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍លើកទី២ ឆ្នាំ២០២៤
- បន្តអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ទូលំទូលាយ និងពហុវិស័យឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍លើកទី៦ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨
- បន្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់បង្ការ ថែទាំ និងព្យាបាលជំងឺអេដស៍ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ឆ្នាំ២០២១-២០២៥
- រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របង្ការជាពហុវិស័យ ដោយកំណត់ពីតម្រូវការធនធាន និងកៀរគរធនធានឱ្យបានសមស្រប
- ការបង្កើត ឬធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពគណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ គ្រប់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ដោយមានបញ្ចូលតំណាងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និងប្រជាជនគន្លឹះ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវមានស្ថេរ ឆ្នាំ២០២៥
- បន្តរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងថវិកាឆ្លើយតបមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍របស់គណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ក្រសួង ស្ថាប័ន រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់
- ពង្រីក និងពង្រឹងការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ជាពិសេសក្រុមប្រជាជនគន្លឹះ និងក្រុមយុវវ័យ
- ជំរុញការផ្សព្វផ្សាយលើកទឹកចិត្តការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ដល់ប្រជាជនទូទៅ ជាពិសេសប្រជាជនគន្លឹះ ដើម្បីឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅ ៩៥ ទី១

ការងារត្រួតពិនិត្យបន្ត (ត)

- ពង្រឹង និងបន្តអនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះដើម្បីបង្ការ និងធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ និងកាមរោគ ដោយផ្ដោតលើក្រុមប្រឈមមុខខ្ពស់ និងយុវជន តាមរយៈការចុះជួបផ្តល់សេវាផ្ទាល់ ឬ តាមបែបនិម្មិត (Online): Social media, TikTok, YouTube...
- បង្កើនការផ្តល់សេវា ស្រាមអនាម័យ, PrEP, PEP និង HIV Self-testing ដល់ក្រុមគោលដៅ ដោយពង្រីកទីតាំងផ្តល់សេវា និងបង្កើនតម្រូវការ តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តឱ្យសហគមន៍ប្រឈមមុខ ចូលរួមផ្តល់ និងប្រើប្រាស់សេវា (CBO-PrEP)
- សិក្សាលទ្ធភាពបង្កើនចំនួនមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្តនៃបណ្តាញអង្គការសង្គមស៊ីវិលធ្វើការងារផ្ទាល់ជាមួយក្រុមគោលដៅ
- ពង្រឹងសេវាកាត់បន្ថយការចម្លងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូន (PMTCT) សេវាធ្វើតេស្ត និងព្យាបាលជំងឺអេដស៍សម្រាប់កុមារ
- ត្រៀមរៀបចំនិយាមបែបបទសម្រាប់អនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍ និងការព្យាបាលថ្មីៗ ដែលទទួលបានការអនុម័តពីអង្គការ WHO ដូចជា ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពការផ្តល់សេវាត្រឹមនៅ Health facilities, CBO-PrEP, Tele- and Mobile-PrEP, Long-acting ARV, Long-Acting PrEP, និង Dapivirine Vaginal Ring
- ជំរុញ ពង្រឹង និងបន្តអនុវត្តគោលការណ៍ ធ្វើតេស្ត និងព្យាបាលគ្រប់អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ឱ្យបានឆាប់រហ័សក្នុងថ្ងៃតែមួយ (Same Day ART) ផ្តល់ឱសថ ARV ដល់អ្នកជំងឺច្រើនខែ Motivational Counselling និង Optimizing ART regimens

ការងារត្រូវអនុវត្តបន្ត (ត)

- ពង្រឹងការអនុវត្តសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបោះបង់សេវារបស់អ្នកជំងឺអេដស៍ តាមរយៈការបង្កើតសេវាទៅជិតសហគមន៍ និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងការផ្តល់សេវា និងតាមរកអ្នកជំងឺឧកណាត់ជួប។
- បង្កើនការទទួលបានការធ្វើតេស្ត Viral Load សម្រាប់អ្នកជំងឺ ART សមស្រប និងជំរុញការប្រើប្រាស់លទ្ធផលតេស្តតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃ ART
- ជំរុញសមាហរណកម្មសេវាបង្ការ ព្យាបាលថែទាំជំងឺរួមគ្នា ដូចជា៖ TB-HIV, HCV/HBV-HIV, HIV-HPV/Cervical Cancer Screening, HIV-NCD, HIV-mental health
- ស្វែងរកកិច្ចសហការជាមួយសេវាឯកជន ក្នុងការផ្តល់សេវាបង្ការ និងព្យាបាលជំងឺអេដស៍
- ពង្រឹងសេវាធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងព្យាបាលជំងឺកាមរោគ និងបង្កើនការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមអ្នកមកទទួលសេវាកាមរោគ
- ជំរុញការចុះឈ្មោះឱ្យអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ដើម្បីទទួលបានបន្ទ្រាសមធម៌ឱ្យបាន១០០ភាគរយ
- ជំរុញអន្តរាគមន៍ចុះឈ្មោះប្រជាជនគន្លឹះ ដើម្បីទទួលបានទទួលបន្ទ្រាមូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាល។

វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីរោគាកម្មវិធីអេដស៍ ក្រសួង/ស្ថាប័នសមាជិក អ.ជ.ប.ជ.អ

ក្រសួង ស្ថាប័ន ៣១	ធាន	មិនធាន
បានផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីរោគាកម្មវិធី	២៤	៧
បានបង្កើតគណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ /បានធ្វើបច្ចុប្បន្ន	២៨	៧
បានរៀបចំផែនការសកម្មភាព ថវិកា ឆ្លើយតបអេដស៍	២៥	៦
បានរៀបចំផែនការសកម្មភាពថវិកាចូលក្នុងផែនការមេរបស់ក្រសួង	២៤	៧
ផែនការសកម្មភាពថវិកាឆ្លើយតបអេដស៍ក្រសួងបានអនុម័តពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៥	១៦
បានអនុវត្តសកម្មភាព ឆ្លើយតបអេដស៍ និងចំណាយថវិកា	២១	១០
បានធ្វើការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីមេរោគអេដស៍ដល់មន្ត្រីរាជការរបស់ខ្លួន	១១	២០
បានរៀបចំការបញ្ជ្រាបកុំឱ្យការរើសអើងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍	៩	២១
បានបញ្ចូលតំណាង PLHIV និងសង្គមស៊ីវិល ទៅក្នុងគណៈកម្មាធិការអេដស៍	១	៣០
បានបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីអេដស៍	១០	២១
បានផ្សព្វផ្សាយ អំពីគោលនយោបាយប្រើស្រាមអនាម័យ១០០%	៦	២៥
បានផ្សព្វផ្សាយទាក់ទាញក្រុមអ្នកសង្ស័យថាផ្ទុកមេរោគអេដស៍ឱ្យមកធ្វើតេស្ត	៣	២៨
បានផ្សព្វផ្សាយអំពី(PrEP & PEP)	៥	២៦

វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីរោគកម្មវិធីអេដស៍ រាជធានី/ខេត្ត សមាជិក អ.ជ.ប.ជ.អ

រាជធានី ខេត្ត ២៥	បាន	មិនបាន
បានផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និងបីរោគកម្មវិធី	២៩	៥
បានបង្កើតគណៈកម្មការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ /បានធ្វើបច្ចុប្បន្ន	២២	៣
បានរៀបចំផែនការសកម្មភាព ថវិកា ឆ្លើយតបអេដស៍	២៥	០
ផែនការសកម្មភាពថវិកាឆ្លើយតបអេដស៍ក្រសួងបានទទួលថវិកាពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២៥	០
បានអនុវត្តសកម្មភាព ឆ្លើយតបអេដស៍ និងចំណាយថវិកា	១៧	៨
បានធ្វើការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីមេរោគអេដស៍ដល់មន្ត្រីរាជការរបស់ខ្លួន	១៧	៨
បានរៀបចំការបញ្ជ្រាបកុំឱ្យការរើសអើងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍	១៦	៩
បានបញ្ចូលតំណាង PLHIV និងសង្គមស៊ីវិល ទៅក្នុងគណៈកម្មាធិការអេដស៍	១១	១៤
បានបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីអេដស៍	១៦	៩
បានផ្សព្វផ្សាយ អំពីគោលនយោបាយប្រើស្រាមអនាម័យ១០០%	១៤	១១
បានផ្សព្វផ្សាយទាក់ទាញក្រុមអ្នកសង្ស័យថាផ្ទុកមេរោគអេដស៍ឱ្យមកធ្វើតេស្ត	១៧	៨
បានផ្សព្វផ្សាយអំពី(PrEP & PEP)	១៧	៨

Invest to end AIDS
fight inequalities
and save lives.

Appeal for 2024-25

សូមអរគុណ !